
SPRÁVA O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU – ÚZEMNÝ PLÁN OBCE ŽEHRA

Podľa prílohy č. 5 k zákonu č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

---

Spracovateľ : ARLAND, s.r.o, Letná 49, 052 01 Spišská Nová Ves
Ing. arch. Ján Pastiran

Marec 2018

OBSAH

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	6
I. Základné údaje o obstarávateľovi	6
1. Označenie	6
2. Sídlo	6
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD	6
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii	6
1. Názov	6
2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie)	6
3. Dotknuté obce	6
4. Dotknuté orgány	6
5. Schvaľujúci orgán	7
6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice	7
B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	7
I. Údaje o vstupoch.....	7
1. Pôda	7
2. Voda	9
3. Suroviny	11
4. Energetické zdroje	12
5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru	14
II. Údaje o výstupoch	16
1. Ovzdušie	16
2. Voda	16
3. Odpady	17
4. Hluk a vibrácie	17
5. Žiarenie a iné fyzikálne polia	18
6. Doplňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).	18
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	18
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	18
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	18
1. Horninové prostredie	18
2. Klimatické pomery	19
3. Ovzdušie	20
4. Vodné pomery	20
5. Pôdne pomery	21

6. Fauna, flóra	21
7. Krajina	22
8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov, ÚSES	22
9. Obyvateľstvo	23
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská	28
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality	29
12. Iné zdroje znečistenia	29
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov	29
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	29
1. Vplyvy na obyvateľstvo	29
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	30
3. Vplyvy na klimatické pomery	30
4. Vplyvy na ovzdušie .	30
5. Vplyvy na vodné pomery	30
6. Vplyvy na pôdu	30
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy	32
8. Vplyvy na krajinu	32
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, ÚSES	32
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská	32
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	32
12. Iné vplyvy	32
13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi	32
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	33
V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom	34
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu	35
2. Porovnanie variantov	35
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	41
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení	42
VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie.....	42
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)	49
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení ...	49

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa	50
---	-----------

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie

Obec Žehra, štatutárny zástupca – Ivan Mižigar, starosta.

2. Sídlo

Obecný úrad Žehra, 053 61 Spišské Vlchy.

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD

- Ivan Mižigár, starosta obce Žehra, tel. 053/44 95 231
e-mail: ocuzehra@gmail.com
- Ing. Ján Kunák, odborne spôsobilá osoba na obstarávanie Územného plánu obce Žehra, tel.: 0908 983 946, e-mail: [Ján Kunák \[jankunaksl@gmail.com\]](mailto:Jan.Kunak@gmail.com)

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

Územný plán obce Žehra – etapa koncept ÚPN-O.

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie)

Kraj : Košický kraj

Okres : Spišská Nová Ves

Obec : Žehra

Katastrálne územia: Žehra

3. Dotknuté obce

- Mesto Spišské Vlchy
- Mesto Spišské Podhradie
- Obec Granč-Petrovce
- Obec Oľšavka
- Obec Dúbrava
- Obec Harakovce

4. Dotknuté orgány

- Ministerstvo ŽP SR, odbor štátnej geologickej správy, Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
- Ministerstvo obrany SR, Agentúra správy majetku, odbor výstavby a rutinnej štandardnejúdržby, detašované pracovisko Východ, Komenského 39/A, 041 01 Košice
- Ministerstvo dopravy, výstavby a RR SR, Odbor rozvoja dopravnej infraštruktúry, Nám. slobody 6, 810 05 Bratislava
- Dopravný úrad SR, úsek letísk a letiskových pozemných zariadení, Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava
- Okresný úrad Košice, odbor výstavby a byt. politiky, Komenského 52, 040 01 Košice
- Okresný úrad Košice, odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva Komenského 52, 040 01 Košice
- Okresný úrad Košice, odbor starostlivosti o vybrané zložky ŽP, Komenského 52, 040 01 Košice
- Okresný úrad Košice, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Komenského 52, 041 26 Košice
- Krajský pamiatkový úrad, Hlavná 25, 040 01 Košice
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva, A. Mickiewicza 6, 052 20 Spišská Nová Ves

- Okresný úrad Spišská Nová Ves, odbor dopravy a pozemných komunikácií, Štefánikovo nám. 5, 052 01 Spišská Nová Ves
- Okresný úrad Spišská Nová Ves, odbor starostlivosti o ŽP, Štefánikovo nám. 5, 052 01 Spišská Nová Ves
- Okresný úrad Spišská Nová Ves, odbor pozemkový a lesný, Štefánikovo nám. 5, 052 01 Spišská Nová Ves
- Obvodný banský úrad, Markušovská 1, 052 80 Spišská Nová Ves
- Úrad Košického samosprávneho kraja, odbor regionálneho rozvoja, územného plánovania ŽP, Nám. Maratónu mieru 1, 040 01 Košice
- Úrad Košického samosprávneho kraja, odbor dopravy, Nám. Maratónu mieru 1, 040 01 Košice

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo obce Žehra.

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Riešenie konceptu ÚPN-O Žehra nevytvára cezhraničné vplyvy a nie sú známe ani ďalšie vplyvy na životné prostredie presahujúce štátnu hranicu.

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda

V katastrálnom území obce Žehra je celkom 694,7443 ha poľnohospodárskej pôdy, z čoho orná pôda predstavuje výmeru 408,5684 ha, trvalý trávny porast 278,9386 ha a záhrady 7,2373 ha, nepoľnohospodárska pôda 271 ha, vodné plochy 12 ha, zastavané nádvorcia 50 ha a ostatné plochy 35 ha.

Podľa prílohy č. 2 Nariadenia vlády SR č 58/2013 Zz. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber PP. v riešenom území sa nachádzajú hlavne tieto bonitované pôdno-ekologické jednotky:

0711002, 0865203, 0865202 – 5. skupina BPEJ podľa prílohy č. 3 zák. č. 220/2004 Z. z.

0829203 – 6. skupina BPEJ podľa prílohy č. 3 zák. č. 220/2004 Z. z.

0887243, 0865433, 0865533, 0865403, 0865402, 0887233 – 7. skupina BPEJ podľa prílohy č. 3 zák. č. 220/2004 Z. z.

0887533, 0887423, 0890462 – 8. skupina BPEJ podľa prílohy č. 3 zák. č. 220/2004 Z. z.

0882972, 0882873, 0892873, 0897465, 0892685 – 9. skupina BPEJ podľa prílohy č. 3 zák. č. 220/2004 Z. z.

Tri najlepšie bonitované pôdno-ekologické jednotky sú zaradené do 5., 6. a 7. skupiny BPEJ podľa prílohy č. 3 zák. č. 220/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Z pôdných typov sa v oblasti katastra Žehry vyskytujú v nadloží paleogénnych hornín kambizeme modálne a kultizemné nasýtené, v údolí potoka Branisko až kyslé. Vo východnej časti sa vyskytujú aj pararendziny kambizemné a kambizeme rendzinové, v západnej časti na travertínoch rendziny a kambizeme rendzinové. Pôdy sú prevažne hlinité a ílovito-hlinité, neskeletnaté až slabo kamenité (0 – 20 %). Pôdna reakcia je neutrálna (pH 6,5 – 7,3) až slabo alkalická (pH 7,3 – 7,8).

Lesné porasty vyplňajú východný výbežok katastra, lokálne sa vyskytujú aj v oblasti travertínov v celkovej ploche 174 ha. V prevažnej časti sú porasty premenené, s vysokým podielom borovice a smreka, na východnom okraji ide do veľkej miery o prirodzené, pôvodné, na strmých stráňach ostro

zarezanéj rokliny sutinové lesy s prevahou javora horského. Na území travertínových kôp tvoria porasty umelo vysadené monokultúry ihličnatých drevín. Lesnatosť katastra je 18,01 %.

Trvalé trávne porasty sú sústredené najmä v oblasti travertínov, údolí Braniska a Žehrice, intenzívnejšie sú obhospodarované len vo východnej časti katastra, v oblasti travertínov sú menej intenzívne až neobhospodarované, čo sa prejavuje vysokým podielom náletových drevín. Sú prevažne prirodzeného charakteru.

Oráčiny zaberajú časť poľnohospodárskej plochy katastra v jeho strednej a JV časti, sústredené sú najmä na plochých chrbtoch a miernych svahoch s menšou mierou erózie. K. ú. Žehra má zornenie 60,32 %. Obsah humusu v poľnohospodárskych pôdach je nízky (< 1,8 %).

Mozaikové štruktúry sa v rámci katastra vyskytujú pomerne často, najmä v južnej časti katastra, kde je pomerne častá mozaika drevinových a krovinových formácií v trávnych porastoch, na početných medziach a erózných stržiach.

Bez vegetácie sú asfaltové, sčasti aj nespevnené poľné komunikácie, spevnené plochy v obci, časti dvorov pri rodinných domoch a pod. Prirodzené plochy bez vegetácie predstavujú rozsiahle plochy obnažených skál v krasovej časti katastra.

Vegetácia v intraviláne má tradičný charakter, je kultúrneho charakteru, značné plochy zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorená je predovšetkým vegetáciou úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch, menej drevinovou vegetáciou na verejných priestranstvách.

Koncept ÚPN-O Žehra navrhuje:

- záber poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely z dôvodu navrhovaných funkčných plôch podľa konceptu ÚPN obce.

Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.

Vyhodnotenie dôsledkov navrhovaných zámerov konceptom ÚPN - O na poľnohospodárskej pôde Variant č. 1

REKAPITULÁCIA – variant č. 1

Výmera v ha

	Zast. úz.	Mimo ZÚ	Spolu
Riešené územie spolu:	1,7712	5,7744	7,5456
z toho predpokladaný záber p. p.:	0,9403	5,5615	6,5018
nepoľnohospodárska pôda:	0,8309	0,2129	1,0438
Predpokladaný záber p. p. podľa BPEJ:			
5. skupina (CH-0,9714 ha):			0,9714
6. skupina (CH-0,6591 ha):			0,6591
7. skupina:			0,8099
8. skupina:			0,2883
9. skupina:			3,7731

REKAPITULÁCIA – variant č. 2

Výmera v ha

	Zast. úz.	Mimo ZÚ	Spolu
Riešené územie spolu:	1,7712	5,2201	6,9913
z toho predpokladaný záber p. p.:	0,9403	4,1506	5,0909
nepoľnohospodárska pôda:	0,8309	1,0695	1,9004

Predpokladaný záber p. p. podľa BPEJ:

5. skupina (CH-1,8150 ha):	1,8150
6. skupina (CH-0,6591 ha):	0,6591
7. skupina:	0,8099
8. skupina:	0,2883
9. skupina:	1,5186

Variant 1		Variant 2	
Celkový záber PP	6,5018 ha	Celkový záber PP	5,0909 ha

2. Voda

Zásobovanie pitnou vodou

V súčasnosti je vodovod Žehra zásobovaný z troch prameňov o celkovej kapacite 5,5 l/s podzemnej vody. Súčasný stav verejného vodovodu je vyhovujúci, s postačujúcou kapacitou vodných zdrojov. Pre výhľadové obdobie do roku 2030 je potrebné uvažovať s rýchlou rozvoja obce a nárastom odberateľov. V súčasnosti sú na rozvoj obce k dispozícii 2 l/s podzemnej vody z jestvujúceho zdroja. Vodárenským zdrojom pre obec sú pramene nachádzajúce sa severovýchodne od obce v údolí potoka Žehrica. Vodárenské zdroje sú tri a voda je z nich prírodnými potrubiami privedená do spoločnej pramennej záchytky. Z pramennej záchytky je voda prírodným potrubím privedená do dvojkomorového vodojemu "Žehra" s obsahom 2x100 m³. Z vodojemu je zásobným potrubím napojená rozvodná sieť obce. Z obce pokračuje vodovod k miestnej časti sídlisko Dreveník a Hodkovce prepojavacím potrubím, ktoré je ukončené v čerpacej stanici. Miestna časť Hodkovce je situovaná vyššie ako je vodojem "Žehra" a preto sa z čerpacej stanice voda prečerpáva do vodojemu "Hodkovce" s obsahom 50 m³. Z vodojemu je zásobným potrubím napojená rozvodná sieť Hodkovce. Rekonštrukcie sietí plánuje a uskutočňuje vlastník verejného vodovodu PVS a.s. Poprad.

Koncept ÚPN.O navrhuje:

Požadovaná potreba pitnej vody na návrhový rok 2030 je

Obec Žehra (Hodkovce, Dreveník):

		priemerná denná potreba vody			max. denná potreba vody		maximálna hodinová potreba vody	
		Q _p			Q _m		Q _n	
POČET OBYVATEĽOV		126,25 l.os ⁻¹ .deň ⁻¹			Q _p x 1,6		Q _m x 1,8	
		m ³ /deň	m ³ /hod	l/s	m ³ /deň	l/s	m ³ /hod	l/s
Predpokladaný celkový počet pripojených obyvateľov v r. 2030	3724	470,16	19,60	5,44	752,25	8,71	56,42	15,67

Výpočet potreby akumulácie vo VDĽ

V zmysle platných noriem navrhovaná veľkosť vodojemu (potrebná akumulácia) sa pohybuje v rozmedzí 60 až 100 % z Q_m.

$$V = 0,6 * Q_m$$

$$V = 0,6 * 752,25 = 451,35 \text{ m}^3$$

Koncept ÚPN.O navrhuje:

Pre bezproblémové zásobovanie vodou navrhujeme variantné riešenie a to:

Var.. 1. Výstavbu vodovodu Spišské Vluchy – Žehra, ktoré by zabezpečilo prívod pitnej vody do Dobrej Vôle. Zamedzilo by sa používaniu závadnej vody z miestnych studní, a tak by sa prispelo ku

skvalitneniu života v danej lokalite. Územie na výstavbu vodovodnej siete je v extraviláne obce Žehra a intraviláne mesta Spišské Vlaky.

Var. 2. V lokalite časti Dreveník sa nachádzajú podzemné zdroje vody, ktoré po preskúmaní jej výdatnosti by mohli slúžiť ako doplnkový zdroj vody pre danú lokalitu, príp. pre pokrytie (doplnenie) potrieb vody pre celé územie Žehry.

Splašková kanalizácia

Obec Žehra nemá vybudovanú kanalizáciu ani čistiareň odpadových vôd (ďalej len ČOV) a splaškové odpadové vody v súčasnosti odvádzané do individuálnych žúmp a septikov, ktorými sú vybavené aj budovy občianskej vybavenosti. Časť splaškových odpadových vôd je vypúšťaná do vodných tokov.. Miestne časti Hodkovce a sídlisko Dreveník majú ČOV, pričom sídlisko Dreveník potrebuje novú ČOV / pôvodná je už nefunkčná/,pre ktorú je už spracovaná projektová dokumentácia.

V Hodkovciach bola vybudovaná ČOV pre sociálny ústav sídlaci v Csakyovskom kaštieli. Ta je situovaná na východnom okraji parku. Ostatná časť osídlenia nie je napojená na ČOV.

Koncept ÚPN navrhuje:

Novú spoločnú ČOV pre obec Žehra a Hodkovce 500 EO v obci Žehra vrátane kanalizácie

Novú spoločnú ČOV 3 500 EO pre lokalitu Dreveník a Dobrú Vôľu včítane kanalizácie

Pri posudzovaní minimálnych a maximálnych odtokov splaškových vôd sa použili koeficienty k_d a k_h podľa tab.č.1 STN 73 67 01 - Stokové siete a kanalizačné prípojky, resp. STN 75 6401 Čistiarene odpadových vôd pre viac ako 500 EO. 1EO = 60 g BSK₅/deň

ČOV 3 500 EO

Počet E.O. 3500

Spotreba vody 126,25 l/os/deň

Balastné vody 10 %

Produkcia OV :

Q_{365} 136 875 m³/rok

Q_{24} 441,88 m³/deň

Q_{24} 18,41 m³/h

Q_{24} 5,11 l/s

Látkové znečistenie :

BSK₅ 210,00 kg/deň

510,00 mg/l

CHSK 420,00 kg/deň

1019,00 mg/l

ČOV 500 EO

Počet E.O. 500

Spotreba vody 126,25 l/os/deň

Balastné vody 10 %

Produkcia OV :

Q_{365} 23 042 m³/rok

Q_{24} 63,13 m³/deň

Q_{24} 2,63 m³/h

Q_{24} 0,73 l/s

Látkové znečistenie :

BSK₅ 30,00 kg/deň

364,00 mg/l

Dažďová kanalizácia

Obec Žehra nemá vybudovanú dažďovú kanalizáciu.

Protipovodňová ochrana

Obcou pretekajú potoky Branisko a Žehrica v upravenom koryte. Prietok cez obec bol regulovaný, ale s nedostatočnou ochranou územia na Q_{100} ročné vody. V časti sídliska Dreveník pretekajú potoky Branisko a Magecianka. Tu je tiež nutná protipovodňová ochrana územia na Q_{100} -ročné vody.

Pre vodné toky v k. ú. obce nie je v súčasnosti orgánom štátnej vodnej správy určený rozsah inundačného územia.

Koncept ÚPN-O Žehra navrhuje:

- Ak správca nestanoví inak, pre potreby údržby ponechať pozdĺž oboch brehov vodohospodársky významného vodného toku manipulačný pás šírky 10 m a pozdĺž drobného vodného toku manipulačný pás šírky 5 m, v zmysle § 49 ods. 2 zák. č.364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov.
- V rámci odvádzania dažďových vôd realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipienta nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 13 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov a v zmysle požiadaviek NV SR č. 296/2005 Z. z. podľa § 6,t.j. so zabezpečením zachytávania plávajúcich látok.
- Dôsledne dodržiavať všetky v súčasnosti platné ustanovenia Vodného zákona a ďalších súvisiacich právnych predpisov.
- pri úpravách tokov v intravilánoch je potrebné zosúladiť vodohospodársky účel úpravy (ochrana pred Q_{100} -ročnou vodou) s estetickými a ekologickými požiadavkami. Z hľadiska krajiny treba venovať pozornosť príbrežnej zóne, ktorá spolu s vodným tokom má vytvárať pôsobivú zložku zastavaného územia. Rešpektovať inundačné územie vodných tokov a podmieniť výstavbu v blízkosti vodných tokov vypracovaním hladinového režimu tokov s následným umiestnením stavieb mimo inundačné územie
- vysadenie protierozívnych pásov zelene v teréne s cieľom vytvoriť prirodzené terasy na realizovanie orby výlučne po vrstevniciach, zatr
- kríženia vodných tokov s cestnými komunikáciami riešiť v súlade s požiadavkami správcu tokov, mostné konštrukcie nad vodnými tokmi musia byť dimenzované s ohľadom na prietok Q_{100} .
- Koncept ÚPN-O navrhuje obojstranné úpravy tokov Margecianka a Branisko.

3. Suroviny

V katastrálnom území Žehra sa nachádza chránené ložiskové územie a dobývací priestor „Žehra“ (ďalej len „CHLÚ/DP Žehra“) ev. č. 18/e, určené na ochranu a dobývanie výhradného ložiska travertínu

- katastrálne územie obce Žehra sa dotýka záujmov ochrany podľa zákona č. 538/2005 Z. z., nakoľko zasahuje do ochranného pásma II. Stupňa prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd v Baldovciach (vyhláška MZ SR 478/2001 Z. z.) na ktoré sa vzťahujú obmedzenia a zákazy činností podľa § 26, § 28, § 50 ods. 17 písm. b) ako aj ustanovenia § 40 ods. 2 písm. a), d), e) zákona č. 538/2005 Z. z. Táto skutočnosť by mala byť akceptovaná a uplatnená v rámci spracovania územnoplánovacej dokumentácie.

- na území k.ú. Žehra sa nachádza výhradné ložisko „Žehra – dekoračný kameň (363)“ s určeným dobývacím priestorom. Územie v blízkosti dobývacieho priestoru nie je možné nevyužívať na obytné, prípadne rekreačné účely. V predmetnom území sú evidované staré banské diela, ktoré treba vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z.

V katastrálnom území obce sa nachádza dobývací priestor Žehra. Nachádza sa uprostred NPR Dreveník a SKUEV0105 Spišskopodhradské travertíny ako aj staré lomy kameňa, ale ich reálne využitie neprichádza do úvahy.

4. Energetické zdroje

Zásobovanie elektrickou energiou

Elektrická energia sa k ES110/22kV Kropachy prenáša elektrickými vedeniami 110 kV z uzlov nadradenej sústavy: Lemešany a Spišská Nová Ves.

Zdroje z nadradenej sústavy, z elektrických staníc VVN

Okres	Názov, miesto	Napätie (kV)	Inštalovaný výkon (MVA)	Poznámka č. vedení
KE okolie	ES Lemešany	400/220 220/110/10,5	500 2x220	6715, 6809
SNV	ES SNV	400/110	2x250	6726,6785

Žehra je zásobovaná elektrickou energiou z primárneho 22 kV vzdušného vedenia č. 202 z ES 110/22 kV Kropachy. Vedenie vychádza z rozvodne 110/22 kV Kropachy s výkonom 2 x 40 MVA umiestnenej v priemyselnom areáli na severnom okraji mesta. Všetky vedenia sú vonkajšie na stĺpoch a stožiaroch. Napájanie samotného sídla je realizované 22 kV vzdušnou prípojkou prostredníctvom piatich 22/0,4 kV distribučných trafostaníc v správe VSE, zásobujúcich súčasnú bytovú, podnikateľskú aj občiansku zástavbu. Nainštalovaný transformačný výkon pre obec Žehra v súčasnosti je 1710 kVA.

Potreba elektrickej energie

Riešený počet 251 nových bytov je v zmysle STN 332130 článok 4.1 rozdelený podľa kategórie bytového odberu nasledovne:

Kategória a	Podiel bytov %	Počet bytov	Merné zaťaženie Sb /kVA/b.j./		Celkový príkon kVA DTS
			Vývod NN	DTS vn/nn	
A	80	201	1,7	1,5	302,0
B1	0	0	2,4	2,0	0,0
B2	20	50	5,2	5,0	250,0
C1	0	0	10,0	9,0	0,0
C2	0	0	14,5	14,5	0,0
SPOLU					552,0

Potreba elektrickej energie pre vybavenosť sa podieľa na maxime zaťaženia obytného súboru asi 20 % v špičke u kategórií A a B1, u kategórie B2 asi 30 % a u kategórie C1 asi 40 %.

Výpočet počtu transformátorov

DTS sú navrhnuté s transformátormi od 160 kVA až 630 kVA, podľa výpočtového zaťaženia vo funkčno-priestorovom celku, pre pokrytie nárastu potreby el. energie. Pre zabezpečenie potrebného výkonu v sieti, pri výpadku časti transformátorov, sa výpočtové zaťaženie upraví koeficientom prídavného zaťaženia $Z_p = 1,3$.

Potrebný počet transformátorov je daný zjednodušeným vzťahom :

$$n_T = (P_{POS} \times Z_p) : S_{Th}$$

P_{POS} – výpočtové zaťaženie obytného súboru

Z_p - koeficient prídavného zaťaženia

S_{Th} - hospodárna jednotka DTS do 250 kVA

Počet transformátorov pre návrhové obdobie :

$$n_T - NO = (687,0 \text{ kVA} \times 1,3) : 630 = 1,42 = 1 \text{ ks}$$

Je potrebných 1,42 ks, teda 1 trafostanica - 1x o výkone 630 kVA. V súčasnosti je v prevádzke pre obec šesť DTS s celkovým inštalovaným výkonom 1710 kVA.

Odber elektrickej energie sa skladá z potrieb rodinných domov, občianskej vybavenosti a podnikateľských aktivít. Súčasný nainštalovaný výkon nebude vyhovovať pre výhľadové potreby elektrickej energie.

Koncept ÚPN - O navrhuje:

- vybudovať novú kioskovú trafostanicu TS₀₇, a osadiť trafom o výkone min. 630 kVA;
- vybudovať vzdušnú 22 kV VN prípojku k TS₀₇;
- trafostanicu č. TS₀₅ - rekonštruovať a osadiť trafom o výkone min. 630 kVA do ukončenia doby výstavby nových nehnuteľností;
- trafostanicu č. TS₀₆ - rekonštruovať a osadiť trafom o výkone min. 630 kVA do ukončenia doby výstavby nových nehnuteľností;
- vybudovať rozvod NN siete káblovým vedením AYKY 3x150+70 mm²;
- NN sieť prepojiť na jestvujúcu NN sieť v obci;
- Vonkajšie osvetlenie pre navrhované lokality je navrhnuté osvetľovacími ohranenými kužeľovými stožiarimi OSK 76/70/3 na ktoré sú osadené výložníky VJ – C s vyložením 1 m s typovými svietidlami osadenými vysokotlakovou sodíkovou výbojkou 70 W.
- uvedené elektroenergetické rozvodné zariadenia budú zaradené ako verejnoprospešné stavby;

Zásobovanie zemným plynom

Obec Žehra je plynofikovaná. Regulačná stanica nachádzajúca sa v obci je spoločná pre obec Žehra aj Granč – Petrovce. RS v Žehre je napojená VTL plynovodnou prípojkou DN 80 z VTL plynovodu pre mesto Spišské Podhradie. Mesto Spišské Podhradie je napojené z VTL plynovodu Drienovská Nová Ves – Tatranská Štrba DN 300, PN 40. Od regulačnej stanice je obec pripojená cez STL plynovody o tlakovej hladine 300 kPa. Miestna sieť je STL plynovod. Uvedený stav bude vyhovujúci i pre návrhové obdobie, z ktorého sa bude odvíjať i plynofikácia pre novonavrhované objekty RD, OV a podnikateľské subjekty v obci.

Štruktúra spotreby plynu

251 bytov v RD

Hod. a ročná potreba plynu	Nm ³ /hod	tis. m ³ /rok
Príprava jedál – varenie	0,15 x 251 x 0,9 = 33,9	150x 251x0,9 = 33,9
Príprava TUV	0,20 x 251 x 0,9 = 45,2	400x 251x0,9 = 90,4
Vykurovanie domov (RD)	1,15 x 251 x 0,9 = 259,8	3850x251x0,9 = 869,7
Spolu RD:	1,50 x 251 x 0,9 = 338,9	4400x251x0,9 = 994,0
Ostatní odberatelia	25,0 m ³ /h	75,0 tis. m ³ /rok
Obec Žehra - návrh r.2030	363,9 m ³ /h	1069,0 tis. m ³ /rok

Pre stanovenie odberu množstva plynu boli použité platné Smernice GR SPP, ako aj údaje OcÚ Žehra. Miestne plynovody sú navrhované tak, aby boli schopné zabezpečiť dodávku plynu aj pri zvýšenom náraste spotreby než je uvažovaný.

Do r. 2030 ukončí sa plynofikácia všetkých domácností, všetkých MO. V novonavrhovaných častiach RD i pre plochy urbanistickej rezervy vybudovať STL rozvod plynu v nadväznosti na jestvujúci rozvod s domovými prípojkami a regulátormi plynu STL/NTL. Z titulu predpokladaného nárastu spotreby plynu o 363,9 m³ v obci Žehra, nebude pravdepodobne postačovať výkon regulačnej stanice v obci Žehra RS 1500, ktorá slúži pre zásobovanie strednotlakovej distribučnej siete obcí Žehra aj Granč – Petrovce. Pre bezproblémové zásobovanie uvedených obcí zemným plynom navrhujeme RS 1500 v obci Žehra navýšiť na kapacitu 2000 Nm³/hod.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

a) Širšie dopravné vzťahy

Železničná doprava

Katastrálnym územím obce Žehra neprechádza.

Cestná doprava

Obec Žehra je napojená na nadradený cestný dopravný systém – cestu II. triedy II/547 (Spišské Vlachy – Spišské Podhradie) cestou III. triedy č. 3261 (Dobrá Vôľa – Beharovce), ktorá prechádza zastavaným územím obcí Žehra, Granč-Petrovce a Beharovce a napája sa cestu I/18, ktorou je sprístupnená diaľnica D1. Miestna časť Hodkovce je napojená na obec Žehra cestou III. triedy č. 3215 ustiacou na ceste I./18. Rómskou lokalitou Dreveník prechádza cesta II triedy č. II/547 do Sp. Podhradia. Intenzita dopravy na uvedených úsekoch cesty II. triedy II/547 bola zistená podľa profilového sčítania SSC vykonaného v roku 2015.

b) Komunikačná sieť obce

Cestná doprava

Samotná obec Žehra je na cestu II/547 Sp. Vlachy - Sp. Podhradie napojená cestou č. 3261 od Dobrej Vôle. Na túto komunikáciu sa napája sieť miestnych obslužných komunikácií. Chodníky pre peších sú vybudované čiastočne iba popri ceste III. triedy ako jednostranné. Autobusové zastávky nie sú riešené mimo jazdných pruhov. Výjazd z parkoviska pred kultúrnym domom pri kostole je nutné preriešiť v dôsledku clonenia výjazdu na cestu 3261 nevkusnou budúcou pre odpadové kontajnery. Podobne je potrebné redukovať vzrastlú zeleň popri komunikácii 3261, ktorá bráni výhľadom na cestu z parkoviska.

V miestnej časti Hodkovce mimo komunikácie III. triedy č.3215 nie sú vybudované žiadne miestne komunikácie ani chodníky.

V lokalite sídliska Dreveník sú realizované miestne obslužné komunikácie napojené na cestu II. triedy II/547. V osade Dreveník nie sú vybudované žiadne obslužné komunikácie.

Sčítací úsek č. 01980 Spišské Vlachy- Spišské Podhradie

rok	Druh motorových vozidiel			
	T	O	M	S
2015	387	1654	28	2066
2020	441	1918	32	2391
2025	472	2051	35	2558
2030	499	2349	40	2888

Koncept ÚPN-O Žehra navrhuje:

- sieť existujúcich obslužných komunikácií postupne prestavať na kategóriu MOK 7,5/30 funkčnej triedy C-3, a kategóriu MOK 6,5/30 (dvojpruhovú miestnu komunikáciu v stiesnených podmienkach v zmysle STN 73 6110) so šírkou vozovky 5,5 m s jednostranným peším chodníkom min. šírky 1,5 m.
- miestne komunikácie, ktorých tesná zástavba neumožňuje rozšírenie uličného priestoru, dobudovať cesty na kategóriu MOK 3,75/30 – ide o jednopruhovú komunikáciu s obojsmernou premávkou s výhybňami
- v navrhovanej zástavbe IBV realizovať výstavbu komunikácií vo funkčnej C3 kategórie MO (MOU) 6,5/40(30) – obytné ulice v nízkopodlažnej zástavbe s priamou obsluhou všetkých objektov za stanovených podmienok premávky, za podmienky, že existujúce prístupové

komunikácie ku novým lokalitám IBV budú zrekonštruované na šírku vozovky 6,0 m postupným uvoľnením uličného priestoru

- zvýšiť počet autobusových zastávok vzhľadom na dodržanie pešej dostupnosti 500 m pre miestnu časť osady Dreveník – t. j. aj pre navrhované obytné lokality a zriadiť samostatné zastavovacie pruhy pre zastavovanie liniek hromadnej autobusovej dopravy.

Statická doprava

V obci sú parkoviská pri kostole sv. Ducha, pri Spišskom hrade a neupravené parkovacie plochy sú pri obecnom úrade, pri firme Kočiš drevovýroba. Ďalšie parkovacie plochy sú v rámci areálov ako fy. Eurodreveník, poľnohospodárske družstvo, kaštieľ v Hodkovciach a pod.

Koncept ÚPN-O Žehra navrhuje:

- zachováva existujúce plochy parkovísk a navrhuje ich funkčné a estetické úpravy.
- pre navrhované funkčné plochy pre občiansku vybavenosť, služby a bývanie, ako aj pre plochy ďalších podnikateľských aktivít, prípustných foriem výroby, alebo aj pri zmene funkčného využitia už existujúcich prevádzok, je potrebné zriaďovať parkovacie plochy v zmysle technických noriem na vlastnom pozemku
- navrhované parkoviská zodpovedať príslušným normám aj s ohľadom na ochranu podzemných vôd.

Pešie komunikácie v zastavanom území obce

V obci sú realizované pešie ťahy a to v centrálnej časti obce v dĺžke 45,0 m ako aj ku kostolu v dĺžke 75,0 m. Z hľadiska bezpečnosti dopravy chýbajú najmä pri ceste č III/ 547021 v centrálnej časti obce. Ostatné komunikácie vzhľadom na nízku intenzitu dopravy je možné využívať súbežne s motorovou dopravou aj na pešiu dopravu. Turistickými chodníkmi je so Spišským hradom napojená obec Žehra ako aj časť Hodkovce.

Koncept ÚPN-O Žehra navrhuje:

- zachovať, alebo vytvoriť priestor pre vybudovanie peších chodníkov pozdĺž hlavnej komunikačnej siete v obci, hlavne pozdĺž ciest III. triedy pešie chodníky min. šírky 1,5 m v celej dĺžke v zastavanom území obce aspoň jednostranné, príp. obojstranné
- v navrhovaných lokalitách hlavne bývania a občianskej vybavenosti je potrebné v rámci uličného priestoru vybudovať aspoň jednostranné, príp. obojstranné pešie chodníky min. šírky 1,5 m
- podľa možností širkového usporiadania sa navrhujú aj pásy sprievodnej a izolačnej zelene popri peších trasách.

Pešie komunikácie mimo zastavané územie obce

Najvýznamnejšie pešie turistické trasy vedú zo Spišského hradu do Sp. Podhradia, Bijacoviec a obce Žehra. Trasa kostol v Žehre - Spišský hrad je vedená západným smerom od obce k Dreveníku, postupuje východným okrajom náhornej travertínovej ostrohy cez Ostrú horu k Spišskému hradu. Táto trasa vedie troma ŠPR - Dreveník, Ostrá hora a Spišský hradný vrch. V minulosti bola intenzívne využívaná aj pešia trasa obec Žehra . osada Za Dreveníkom a obec Žehra - Hodkovce. Teraz sa používajú skôr cesty III. triedy.

Koncept ÚPN-O Žehra rešpektuje existujúce pešie trasy.

Cyklistické trasy

Obec Žehra je na trase viacerých cyklistických trás na Spiši. Ide o okružné trasy okolo Spišského hradu cez Sp. Podhradie až po Sivú bradu, Sp. Nová Ves, Spišské Vluchy, Spišské Podhradie, Nižný Slavkov, Levoča, Slovenský raj - Čingov, ale aj ďalšie. Treba však povedať, že polnohodnotné cyklistické trasy bez stretu s dopravou sú skôr výnimkou.

Koncept ÚPN-O Žehra rešpektuje existujúce trasy a navrhuje :

- realizovať cykloturistické trasy
- na jestvujúcich poľných cestách
- na trasách turistických chodníkov

- na trasách medzi jednotlivými časťami obce

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie

Zo sekundárnych stresových javov sa v nedávnej minulosti uplatňovalo najmä znečistenie ovzdušia z priemyselných oblastí Rudnianska a Krompáča. Oblasť katastra bola dlhodobo vystavená koncentráciám SO₂ v rozpätí 15 – 20 µg.m⁻³. Priemerná ročná koncentrácia NO₂ je 10 – 15 µg.m⁻³. Priemerná ročná depozícia N (NO, NO₂) je 500 – 600 mg.m⁻². Priemerná ročná koncentrácia SO₂ je 10 – 15 µg.m⁻³. Priemerná ročná depozícia S (SO₂ a sírany) je 1 500 – 2 000 mg.m⁻². Ide o hodnoty v dolnej až strednej časti stupnice.

Priamo v k. ú. obce sa nenachádzajú veľké stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia.

V obci sa nachádzajú tiež menšie prevádzky (spracovanie dreva) lokalizované v rodinných domoch, ktoré majú nepatrný vplyv na okolité obytné plochy.

Za významný zdroj znečisťovania ovzdušia môžeme považovať hlavne lokálne vykurovanie domov v obci a na území rímskej osady využívajúce pevné palivá.

Obec je z veľkej časti plynofikovaná mimo osady Dreveník.

Koncept ÚPN-O Žehra navrhuje:

- eliminovať malé zdroje znečistenia ovzdušia hlavne spaľovaním neprípustných materiálov ako sú plasty a pod.
- v navrhovaných lokalitách riešiť zdroje vykurovania na ekologickej báze s využitím obnoviteľných zdrojov vykurovania.
- minimalizovať chov domácich hospodárskych zvierat v obytných zónach pre vlastnú spotrebu ako aj tak, aby zápachom neznehodnocovali obytné prostredie.
- neumožňovať zriaďovanie rôznych chovných staníc v obytnom prostredí.
- plochy pre nezávadnú výrobu limitovať prípustnými hodnotami hluku a exhalátov v prostredí.

2. Voda

Splašková kanalizácia

Obec Žehra nemá vybudovanú kanalizáciu ani čistiareň odpadových vôd (ďalej len ČOV). Splaškové odpadové vody v obci sú v súčasnosti odvádzané do individuálnych žump a septikov, ktorými sú vybavené aj budovy občianskej vybavenosti. Časť splaškových odpadových vôd je vypúšťaná do povrchových vodných tokov. Stav v odvádzaní splaškových odpadových vôd je nevyhovujúci a spôsobuje zhoršenie kvality podzemných vôd.

Miestne časti Hodkovce a sídlisko Dreveník majú ČOV, pričom sídlisko Dreveník potrebuje novú ČOV / pôvodná je už nefunkčná/, pre ktorú je už spracovaná projektová dokumentácia. Ta je situovaná na k.ú. mesta Sp. Vláchy, pričom je riešená tak, že budú spoločne čistené vodu tak z Dobrej Vôle - miestna časť Sp. Vlách, ako aj z lokality Dreveník. S ohľadom na demografický vývoj k roku 2030 najmä v miestnej časti Dreveník navrhujeme pripravovanú ČOV pre 2500 EO v lokalite Dobrá Vôľa rozšíriť na kapacitu 3 500 EO.

V Hodkovciach je potreba viac-menej rozšírenie existujúcej technickej infraštruktúry s definitívnym napojením na navrhovanú ČOV v obci Žehra.

Územný plán rieši :

- novú ČOV pre 3 500 EO s výhľadom na rozvoj lokality v lokalite Dobrá Vôľa vrátane kanalizačnej siete.
- novú ČOV pre 500 EO a kanalizačnú sieť v obci Žehra, ktorá bude slúžiť aj pre miestnu časť Hodkovce ruší existujúcu ČOV pri Hodkovciach ako málo účinnú.

Dažďová kanalizácia

Obec Žehra nemá vybudovanú dažďovú kanalizáciu.

Koncept ÚPN-O Žehra rieši:

- odvádzať dažďové vody z terénu cestnými priekopami a navrhovanými rigolmi do miestnych potokov
- problémy spôsobované privalovými vodami riešiť, a to
- úpravou vodných tokov na Q_{100} ročné vody v zastavanom území
- vysadením protierózných pásov zelene na zadržanie vody vo vyššie položenom území
- zatrávením vyššie položených orných pôd a ich využívaním ako TTP
- orbu realizovať v smere vrstevníc
- zabezpečením dostatočnej bezpečnej výšky (na Q_{100}) pri budovaní mostných konštrukcií.

3. Odpady

V obci vzniká prevažne komunálny odpad (KO) od obyvateľstva, ale aj odpad produkovaný podnikateľskými subjektmi ako sú drevospracujúce firmy Euro Dreveník v Hodkovciach, Drevovýroba Kočiš a poľnohospodárske družstvo. V obci je zavedený separovaný zber odpadov. Najväčším problémom je sídlisko Dreveník a rómska osada na úpätí Dreveníka. Tu sú pretrvávajúce problémy so zberom odpadov. Ukladanie KO je zabezpečené na skládku zmluvným partnerom Ekover s.r.o.. Sporadicky sa na území obce vyskytujú nelegálne skládky odpadu.

Číslo odpadu	Druh odpadu	Hmotnosť odpadu v t
20 03 01	zmesový komunálny odpad	277,200
20 01 21	žiarivky	0,030
20 01 23	vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluované uhľovodíky	0,220
20 01 35	vyradené elektrické a elektronické zariadenia obsahujúce nebezpečné časti	0,120
20 01 36	vyradené elektrické a elektronické zariadenia	0,130
20 01 01	papier a lepenka	0,489
20 01 02	sklo	0,188
20 01 39	plast	2,576
20 01 03	VKM	0,075
20 01 40	Kovové obaly	0,031
	SPOLU	281,059

Zberný dvor, ani kompostovanie biologicky rozložiteľného odpadu v obci zatiaľ nie je.

Koncept ÚPN-O Žehra rieši:

- odstrániť nelegálne skládky KO v okolí zastavaného územia obce, zabezpečiť
- ich znovuo tvorenie
- dbať na dôsledné triedenie domového odpadu a realizovať
- navrhované zberné dvory a kompostoviská pri existujúcej ČOV pri Granč-Petrovciach, a pri navrhovanej ČOV na Dobrej Vôli.

4. Hluk a vibrácie

Podstatná časť záťaže hlukom a exhalátmi pochádza z cesty II/547 v časti Dobrá Vôľa a osady Dreveník. Ostatné cesty sú malo zaťažované a nepredstavujú vážne riziká pre životné prostredie. Výrazný dopad bol iba v čase budovania diaľnice D1, ktorá je už v danom úseku vybudovaná.

Hluk a exhaláty pochádzajú tiež z výrobných prevádzok drevospracujúcich firiem.

- zabezpečiť technologický proces vo výrobných prevádzkach tak aby boli zdroje hluku a prašnosti eliminované v maximálnej miere.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia

Dotknuté územie je z hľadiska výskytu radónu zaradené do nízkej až strednej triedy radónového rizika. Podľa podkladov MŽP sú stredné hodnoty radónového rizika východne od obce Žehra - lan Hlinky a západne od Hodkoviec.

Koncept ÚPN-O navrhuje:

Pre obytné stavby alebo stavby s pobytovými miestnosťami na pozemkoch s vyšším ako nízkym radónovým rizikom musia byť chránené proti prenikaniu radónu z geologického podlažia v zmysle § 47 ods. 7 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z.,. Stavby musia mať izolácie spodnej stavby proti prenikaniu radónu do hornej stavby.

6. Doplnujúce údaje

Koncept územného plánu obce Žehra má ambíciu popri riešení procesov územného rozvoja aj revitalizáciu krajinného prostredia ako celku.

Koncept ÚPN-O Žehra rieši:

- plochy vhodné na orbu v svahovitých terénoch rozčleniť protierozívnymi pásmi zelene a orať tieto priestory v smere vrstevníc tak, aby sa minimalizovali splachy zeminy pri veľkých dažďoch.
- obnovu rybníkov južne od obce.
- obnovuje aleje popri cestách od Hodkoviec k ceste I/18, na Dreveník aj k obci Žehra.
- zachováva a revitalizuje lesy hlavne v údolí potoka Žehrica smerom k obci Dúbrava
- plochy nevhodné na poľnohospodárske využitie zalesniť

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Riešeným územím je katastrálne územie obce Žehra. Dotknutými obcami sú mestá Sp. Vlacha a Sp. Podhradie a obce Granč-Petrovce, Harakovce, Dúbrava, Oľšavka.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie

Začlenenie územia z hľadiska regionálneho geologického členenia je oblasťou - Vnútrokarpatský PALEOGÉN a podoblasť Hornádska kotlina.

Geologická stavba územia je jednoduchá. Celé územie je budované horninami paleogénu vnútorných Karpát. Tieto v území predstavuje hutianske a zuberecké súvrstvie (flyš), tvorené pieskovecami, vápnitými ílovcami. V oblasti travertínových kôp sú v nadloží flyšových vrstiev neogénne sladkovodné vápence – travertíny pliocénneho veku. Kvartérne sedimenty sú zastúpené prevažne nepravidelným pokryvom bližšie nerozlíšených svahovín a sutín. Údolie potoka Branisko vyplňajú deluviálne sedimenty vcelku, tvorené hliníťmi, hlinito-piesčítými, hlinito-kameníťmi až balvanovitými svahovinami a sutinami, v oblasti travertínov sú chemogénne sedimenty, tvorené sladkovodnými vápencami: travertíny, penovce a vápnité sintre v svahových a údolných kopách a terasách

Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie leží územie v jednotkách, uvedených v tabuľke.

Región	tektonických depresií		
Subregión	na paleogénom podklade		
Rajón	kvartérnych sedimentov	D	rajón deluviálnych sedimentov
		K	rajón kvartérnych karbonátov
	predkvartérnych hornín	Sf	rajón flyšoidných hornín

2.2.2. Geomorfológia

Geomorfologické členenie katastrálneho územia obce Žehra je uvedené v tabuľke.

Sústava	Alpsko-himalájska		
Podsústava	Karpaty		
Provincia	Západné Karpaty		
Subprovincia	vnútorné Západné Karpaty		
Oblasť	Fatransko-tatranská oblasť		
Celok	Hornádska kotlina		
Podcelok	Podhradská kotlina	Medvedie chrbty	Hornádske podolie

Z geomorfologického hľadiska predstavuje prevažná časť územia reliéf pedimentových podvrchovín a pahorkatín, na južnom okraji v oblasti údolia potoka Branisko doň zasahuje reliéf kotlinových pahorkatín. Údolia potokov Margecianka, Branisko a jeho prítoky v časti údolia majú tvar úvalinovitých dolín a úvalín, vo zvyšnej časti územia majú tvar hlbokých V dolín bez nivy alebo so slabou vyvinutou nivou. Do územia zasahujú travertínové kopy. Z hľadiska morfológicko-morfometrických typov reliéfu predstavuje územie údolia Margecianky a Braniska nerozčlenenú rovinu, zvyšná časť katastra silne členitú pahorkatinu.

2. Klimatické pomery

Posudzované územie leží na rozhraní dvoch klimatických oblastí, ktorých **klimatická charakteristika** je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Oblasť	mierne teplá (M) – priemerne menej ako 50 letných dní (LD) za rok (s denným maximom teploty vzduchu $\geq 25\text{ }^{\circ}\text{C}$), júlový priemer teploty vzduchu $\geq 16\text{ }^{\circ}\text{C}$		
Okrskok	M2	Charakteristika okrsku	Klimatické znaky
		mierne teplý, mierne vlhký, so studenou zimou, dolinový/kotlinový	január $\leq -5\text{ }^{\circ}\text{C}$, júl $\geq 16\text{ }^{\circ}\text{C}$, LD < 50, Končekov index zavlaženia (Iz) je 0 až 60

3. Ovzdušie

Podľa vyhlášky č. 360/2010 Z. z. o kvalite ovzdušia, prílohy 17, je územie Košického kraja zaradené medzi aglomerácie pre účel hodnotenia kvality ovzdušia. V rámci týchto aglomerácií a zón sú vymedzené oblasti riadenia kvality ovzdušia v súlade s § 9 ods. 3 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov o ochrane ovzdušia, a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov.

4. Vodné pomery

Povrchové vody

Z hydrologického hľadiska územie obce Žehra patrí do čiastkového povodia Hornádu (číslo hydrologického poradia 4-32), základného povodia Hornád od Hnilca po Torysu (číslo hydrologického poradia 4-32-03) a je odvodňované riekou Hornád tečúcou územím západovýchodným smerom, ktorý z ľavej strany priberá potoky Branisko, Slatvinka.

Vodné plochy sa v k. ú. obce nenachádzajú, ale koncept ÚPN navrhuje výhľadovo obnovu rybníkov južne od dediny.

Osou územia je potok Branisko, ktorý z ľavej strany priberá na okraji katastra potok Margecianka a z pravej strany bohato vetvený a meandrujúci potok Žehrica. Územie je odvodňované Hornádom. Problémom je komunálny odpad v riečistu potokov pretekajúcich hlavne cez rómske sídlisko Dreveník

Podzemné vody

Podľa hydrogeologického rajónovania ležia podzemné vody územia katastra v rajóne PQ 115 paleogén Hornádskej a časti Popradskej kotliny, budovanom horninami paleogénu a kvartéru, so slabou až veľmi slabou puklinovo-vrstvovou priepustnosťou. Litologická charakteristika podkladu odráža aj jeho hydrologické vlastnosti. Paleogén v celku tvoria ílovce a pieskovce so slabou puklinovo-vrstvovou priepustnosťou a nízkym zvodnením. Kvantitatívna charakteristika prietochnosti a hydrogeologická produktivita je mierna ($T = 1.10^{-4} - 1.10^{-3} \text{ m}^{-2} \cdot \text{s}^{-1}$).

Povrchové vody sú odvodňované Margeciankou, Braniskom, Žehricou a ich prítokmi, územie patrí do povodia Hornádu. Charakteristika režimu odtoku je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Oblasť	vrchovinno-nížinná
Typ	dažďovo-snehový
Charakteristika	akumulácia v mesiacoch XII – I, vysoká vodnosť II – IV, najvyššie Q _{ma} III (IV < II), najnižšie Q _{ma} IX a výrazné podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy

Vodné toky a plochy. Osou územia je potok Branisko, ktorý z ľavej strany priberá na okraji katastra potok Margecianka a z pravej strany bohato vetvený a meandrujúci potok Žehrica. Územie je odvodňované Hornádom.

5. Pôdne pomery

Základné informácie o kvalite pôd v k. ú. obce získať z Asociačnej pedogeochemickej mapy Slovenska v mierke 1:200 000 (Čurlík – Ševčík, 1999). Podľa pedologických limitov osobitne sledovaných rizikových prvkov (limity vyplývajúce z Rozhodnutia MP SR č. 531/1994-540)

Z pôdných typov sa v oblasti katastra Žehry vyskytujú v nadloží paleogénnych hornín kambizeme modálne a kultizemné nasýtené, v údolí potoka Branisko až kyslé. Vo východnej časti sa vyskytujú aj pararendziny kambizemné a kambizeme rendzinové, v západnej časti na travertínoch rendziny a kambizeme rendzinové. Pôdy sú prevažne hlinité a ílovito-hlinité, neskeletnaté až slabo kamenité (0 – 20 %). Pôdna reakcia je neutrálna (pH 6,5 – 7,3) až slabo alkalická (pH 7,3 – 7,8).

6. Fauna, flóra

Charakteristika fauny

Okrem chránených druhov živočíchov uvedených v kapitole „Územný priemet ekologickej stability krajiny, zásady ochrany a využívania osobitne chránených častí prírody a krajiny“ sa z cicavcov v katastri obce Žehra vyskytujú ďalšie bežnejšie druhy ako hryzec vodný (*Arvicola amphibius*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), hrabošík podzemný (*Microtus subterraneus*), hrdziak lesný (*Clethrionomys glareolus*), ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*), ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), ryšavka krovinná (*Apodemus sylvaticus*), ryšavka malooká (*Apodemus uralensis*), myška drobná (*Micromys minutus*), myš domová

(Mus musculus), potkan hnedý (Rattus norvegicus), krt obyčajný (Talpa europaea), líška (Vulpes vulpes), diviak (Sus scrofa), jeleň (Cervus elaphus), srnec (Capreolus capreolus).

Charakteristika flóry

V katastri obce Žehra môžeme sledovať nižšie uvedené prvky súčasnej krajinej štruktúry (SKŠ):

Lesné porasty vyplňajú východný výbežok katastra, lokálne sa vyskytujú aj v oblasti travertínov. V prevažnej časti sú porasty premenené, s vysokým podielom borovice a smreka, na východnom okraji ide do veľkej miery o prirodzené, pôvodné, na strmých stráňach ostro zarezanej rokliny sutinové lesy s prevahou javora horského. Na území travertínových kôp tvoria porasty umelo vysadené monokultúry ihličnatých drevín. Lesnatosť katastra je 18,01 %.

Zastúpenie nelesnej drevinovej vegetácie (NDV) je pomerne dobré, čiastočne nerovnomerne rozdelené, následkom čoho začali zarastať náletovými drevinami plochy hodnotnejších travinno-bylinných spoločenstiev. NDV predstavuje najmä líniovú zeleň na medziach, úvozoch a stržiach, okolo potokov, rozsiahly výskyt má skupinová, hlúčiková, falangovitá až plošná NDV. Z hľadiska drevinového zloženia prevláda najmä borovica, breza, topoľ osikový, menej smrek, smrekovec, v líniovej NDV sa uplatňuje najmä trnka, ruža šípová, hloh jednosemenný, svíb krvavý, vrba rakytová a krehká a baza čierna, menej čerešňa vtáčia, jarabina vtáčia či krušina jeľšová. Lokálne sa vyskytuje aj veľmi problematický, agresívny nepôvodný agát. Brehové porasty sú zväčša tvorené vrbou krehkou, purpurovou a čremchou. V poslednej dobe boli okolo Margecianky a Braniska na území katastra vyrúbané nepôvodné topoľové porasty, čo pomohlo rozvoju pôvodných druhov. Súčasťou NDV sú aj aleje drevín okolo štátnych ciest – prevažne lipové okolo cesty do Spišského Podhradia a prevažne jabloňové okolo cesty do Žehry a Hodkoviec. Z dnes už úplne vyrúbanej aleje pyramidálnych topoľov okolo cesty Hodkovce – Bijacovce sa donedávna zachovali fragmenty.

Trvalé trávne porasty sú sústredené najmä v oblasti travertínov, údolí Braniska a Žehrice, intenzívnejšie sú obhospodarované len vo východnej časti katastra, v oblasti travertínov sú menej intenzívne až neobhospodarované, čo sa prejavuje vysokým podielom náletových drevín. Sú prevažne prirodzeného charakteru.

Oráčiny zaberajú časť poľnohospodárskej plochy katastra v jeho strednej a JV časti, sústredené sú najmä na plochých chrbtoch a miernych svahoch s menšou mierou erózie. K. ú. Žehra má zornenie 60,32 %. Obsah humusu v poľnohospodárskych pôdach je nízky (< 1,8 %).

Mozaikové štruktúry sa v rámci katastra vyskytujú pomerne často, najmä v južnej časti katastra, kde je pomerne častá mozaika drevinových a krovinových formácií v trávnych porastoch, na početných medziach a erózných stržiach.

Bez vegetácie sú asfaltové, sčasti aj nespevnené poľné komunikácie, spevnené plochy v obci, časti dvorov pri rodinných domoch a pod. Prirodzené plochy bez vegetácie predstavujú rozsiahle plochy obnažených skál v krasovej časti katastra.

Vegetácia v intraviláne má tradičný charakter, je kultúrneho charakteru, značné plochy zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorená je predovšetkým vegetáciou úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch, menej drevinovou vegetáciou na verejných priestranstvách. Vzhľadom na postavenie a charakter obce a jej okolité prostredie preniká do intravilánu prirodzená vegetácia, vrátane drevinovej.

7. Krajina

Z **geomorfologického hľadiska** predstavuje prevažná časť územia reliéf pedimentových podvrchovín a pahorkatín, na južnom okraji v oblasti údolia potoka Branisko doň zasahuje reliéf kotlinových pahorkatín. Údolia potokov Margecianka, Branisko a jeho prítoky v časti údolia majú tvar úvalinovitých dolín a úvalín, vo zvyšnej časti územia majú tvar hlbokých V dolín bez nivy alebo so slabou vyvinutou nivou. Do územia zasahujú travertínové kopy. Z hľadiska morfológicko-morfometrických typov reliéfu predstavuje územie údolia Margecianky a Braniska nerozčlenenú rovinu, zvyšná časť katastra silne členitú pahorkatinu. Zo **súčasných reliéfotvorných procesov** sa v území uplatňujú fluviaálne a stráňové procesy. Z nich sa v údolí Braniska uplatňuje slabý fluviaálny erózný proces so slabým pohybom hmôt

v pahorkatinách a dominanciou rozovretých úvalinovitých dolín, vo zvyšnej časti územia sa uplatňuje stredne silný fluviálny erózný proces so stredne silným pohybom hmôt po svahoch, vytváraním zovretejších úvalinovitých dolín až plytšie rezaných V dolín vo vrchovinách a vyšších pahorkatinách. Západný okraj územia leží v oblasti s hojným výskytom intenzívnych zosuvných procesov.

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov, ÚSES

Posudzované územie bolo zahrnuté do Regionálneho ÚSES okresu Spišská Nová Ves, kde širšie územie travertínov (SKUEV0105, 2105, lokality 1., 3., 4.) predstavuje nadregionálne biocentrum a zvyšná časť južného okraja katastra zasahuje do nadregionálneho biokoridoru (zahŕňa lokality 5., časť 6., 7., 10). V rámci RÚSES sú lokality 8., 9., 14. vymedzené ako genofondové lokality. Podľa aktualizovaného Nadregionálneho ÚSES SR do územia zasahuje biocentrum nadregionálneho významu Dreveník s jadrom NPR Dreveník a nadregionálny biokoridor, ktorý ho prepája s pohorím Branisko. V zmysle Národnej ekologickej siete Slovenska – NECONET zasahuje do katastra jadrové územie národného významu N26. Spišské travertíny. Západná časť plochy katastra predstavuje pomerne homogénnu prevažne krasovú lúčno-lesnú krajinu s prirodzenými ekosystémami, ekologicky vyváženú, dostatočne diverzifikovanú a biologicky bohatú, východný okraj predstavuje lúčno-lesnú krajinu s prevažne druhotnými, pozmenenými ekosystémami, kým zvyšná časť krajiny oráčino-pasienkovú so slabým zastúpením ekostabilizačných prvkov. Tento fakt odráža hodnotenie krajiny v rámci VÚC Košického kraja, ktoré západnú a východnú časť územia katastra klasifikuje ako priestor ekologicky štandardný a zvyšnú časť ako priestor ekologicky narušený. NÚSES hodnotí priestorovú štruktúru krajiny katastra ako priaznivú. Koeficient ekologickej stability katastra ako podiel plôch prevažne ekologicky stabilných a plôch ekologicky výrazne labilných je v zmysle RÚSES 1,14, pričom KES od 0,9 do 2,9 predstavuje vcelku vyváženú kultúrnu krajinu. Reálnejšie je celoslovenské hodnotenie KES ako relatívne vyjadrenie ES podľa prvkov súčasnej krajinnej štruktúry, podľa ktorého sú priestory temer celého katastra ekologicky stredne stabilné a severný okraj údolia Braniska a JV okraj katastra predstavujú priestor ekologicky nestabilný.

V území sa nachádzajú lesné porasty zaradené do lesov ochranných.

Do územia zasahuje pásmo hygienickej ochrany 2. stupňa minerálnych vôd a PHO 2. stupňa zdroja pitnej vody. Žehrica predstavuje vodohospodársky významný vodný tok.

Územím katastra prechádza turistický značkovaný chodník a náučný chodník.

Z hľadiska územnej ochrany prírody západný okraj zasahuje do územia Národnej prírodnej rezervácie Dreveník, Prírodnej pamiatky Ostrá hora, leží v ňom Národná prírodná pamiatka Spišský hradný vrch a Prírodná pamiatka Sobotisko, časť katastra v oblasti týchto chránených území je pokrytá vyhláseným územím európskeho významu SKUEV0105 Spišskopodhradské travertíny a jeho rozšírením SKUEV2105 Spišskopodhradské travertíny, ktoré je súčasťou európskej siete chránených území Natura 2000.

Mimo týchto území nie sú žiadne vyhlásené objekty a územia, lokality so sústredeným výskytom druhov rastlín a živočíchov, chránených v zmysle §§ 34, 35 zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a Vyhlášky Ministerstva ŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon, v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). V území sa nenachádzajú žiadne chránené dreviny.

9. Obyvateľstvo

a) Demografické údaje

Počet obyvateľov rastie mimoriadne rýchlo k 13. 04. 2016 bolo v obci 2377 obyvateľov (údaje z OÚ). Ostatné obdobie je zvlášť špecifické. Množstvo rómskeho obyvateľstva odišlo dlhodobo do cudziny, najmä do Anglicka, nie však na trvalo. Tam sa im rodí pomerne veľa detí, ktoré však nemajú rodný list zo Slovenska, preto sa ani nedá určiť, aká natalita je reálna. Iná anomália je v Hodkovciach, kde z uvádzaného počtu 189 obyvateľov je 148 mužov a iba 41 žien. Tento neproporčný stav medzi mužmi a ženami spôsobuje sociálny ústav, kde sú ubytovaní iba muži, ale sú tiež obyvateľmi obce Žehra. Tu sa

nedá očakávať štandardný populačný rast. Porovnaním rokov 2013 a 2011 je v celej obci prírastok 143 obyvateľov čo je 6,62 % prírastok, pričom v osade Dreveník je viac ako 50% ľudí v predproduktívnom veku. Na základe týchto premís je žiaduce najväčšiu pozornosť venovať dynamicky rastúcej osade Dreveník.

Priložená tabuľka zobrazuje gradáciu nárastu počtu obyvateľstva v obci od roku 1869.

ROK	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1940	1948	1961	1970	1980	1991
POČET OBYV	408	373	375	352	331	410	415	494	565	771	971	986	1126

Rok	Spolu obyvateľov	Žehra	Hodkovce	Osada Dreveník
r.2007	1877	316	165	1396
r.2006	1796	314	162	1320
r.2005	1701	311	162	1228
r.2004	1645	300	150	1195
r.2003	1601	294	149	1158
r.2002	1538	296	147	1095
r.2001	1512	293	145	1074
r. 2011	2099			
r.2013	2244			
04/2016	2377	312	189	1876
10/2017	2247	270	149	1828

Mierny pokles obyvateľstva v roku 2017 je charakterizovaný odchodom mladých ľudí do iných obcí či miest a tiež exodom rómskych obyvateľov do zahraničia. Tento stav sa dá predpokladať ako dočasný.

Počet obyvateľov vo veku 0 - 15 rokov k 13.04.2016/obecný úrad/

Miestna časť obce	muži	ženy	spolu
Žehra	36	38	74
Hodkovce	18	15	33
Osada Dreveník	624	574	1198
Spolu	678	627	1305 čo je 54,9%

Počet obyvateľov vo veku 63 - 100 rokov k 13.04.2016/obecný úrad/

Tabuľka č 8

Miestna časť obce	muži	ženy	spolu
Žehra	16	27	43
Hodkovce	6	2	8
Osada Dreveník	8	15	23
Spolu	30	44	74

Z hľadiska vekovej štruktúry obyvateľstva najväčší podiel pripadá na obyvateľov v predproduktívnom veku (54,9 %), pričom pri rómskom obyvateľstve to predstavuje **63,86 %**. Najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku 3,1% a pri rómskom obyvateľstve to predstavuje iba **1,9%**.

počet nezamestnaných r. 2014/ obec Žehra/

Ekonomická aktivita

V obci je mimoriadne vysoká nezamestnanosť, predovšetkým v rómskej populácii. Nízka vzdelanosť, strata pracovných návykov má negatívny vplyv a dopad na rozvoj obce, spoločenské začlenenie rómskej

populácie a ich uplatnenie sa na trhu práce. Najvyšší počet obyvateľov tvoria deti do 15 rokov, pričom nezamestnanosť produktívnej časti rómskeho obyvateľstva je alarmujúca.

Počet nezamestnaných r. 2014/ obec Žehra/

Miestna časť	Počet obyv. v produkt veku	Počet nezamestnaných	% nezamestnaných
OBEC ŽEHRA	171	4	2,3
HODKOVCE	37	3	8,1
DREVENÍK	525	506	96,3
SPOLU	733	513	69,98

Zdroj : Obecný úrad

Dané údaje signalizujú alarmujúci stav. Nezamestnanosť v osade Dreveník 96,3% a bez školského vzdelania 44,21 %. Tento jav sa podstatne nezmenil ani v ostatnom období ibaže narástli počty. Určitým predpokladom zamestnanosti môžu byť sociálne podniky, pretože v blízkom okolí mimo prežívajúcich poľnohospodárskych družstiev, drobnej stavebnej výroby a služieb nie sú vytvárané iné možnosti zamestnanosti, hlavne pre nekvalifikovanú pracovnú silu.

Domový a bytový fond

Miestne časti Hodkovce a samotná obec Žehra majú skôr stagnačný stav v počte obyvateľov, preto aj riešenie bytovej otázky v týchto lokalitách je nepodstatné oproti lokalite Dreveník. Podľa údajov obecného úradu k 31.10. 2017 je v lokalite Dreveník 96 bytov v bytových domoch, 42 domčekov v radovej zástavbe a 60 chatrčí bez stavebného povolenia, v ktorých žije cca 800 obyvateľov, čo pripadá na jednu chatrč 13,3 obyvateľa. Ak zjednodušíme tento problém a budeme medzi byty zarátať aj chatrče, tak potom je obložnosť na jeden byt 9,52 obyvateľa. Ak budeme porovnávať iba počty bytov v bytových domoch a domčekoch na sídlisku k počtu obyvateľov tu žijúcich je obložnosť 7,85 ob/byt.

Domový a bytový fond

Údaje obecného úradu 10/ 2017

	Byty spolu	Trvale obývané byty			Byty spolu	Trvale obývané byty		Neobývané byty
		v bytov. domoch	v rod. domoch	neobývané domy		spolu	z toho v RD	
Obec Žehra								
Dreveník	240	96	42	2	137	240	41+ 60 chatrčí	2

Zdroj obecný úrad

Na základe demografického rastu obyvateľstva, hlavne rómskeho, bude potrebné napriek prestavbe schátralých domov v osade Dreveník vytvoriť podmienky pre výstavbu cca 232 bytov.

Koncept ÚPN-O Žehra rieši daný problém variantne :

Variant 1 uvažuje

- Využitie disponibilných plôch na sídlisku Dreveník bez rozširovania západným smerom.
- Totálna prestavba a rozšírenie lokality osada na úpätí Dreveníka.

Potreba nových bytov na predpokladaný nárast obyvateľov - VARIANT 1

Rok	Počet obyvateľov	Počet bytov			obložnosť
		Obyv. prírastok	Potreba bytov	byty spolu	

2001	1512 Dreveník 1074 Žehra obec 293 Hodkovce 145			243.	6,22 ob/byt
2016	2377 Dreveník 1876 Žehra obec 312 Hodkovce 189	865 802 19 44	+130 +112 +6 +12	373	6,37 ob/byt
2030	3724	1347	+232	605	6,15 ob/byt
Potreba bytov oproti roku 2016	Dreveník 3223 Žehra obec 357 Hodkovce 214	1277 45 25	+213 +12 +7		
			+232 BJ		

Varianta 2 uvažuje :

- Využitie disponibilných plôch na sídlisku Dreveník s rozšírením západným smerom na úkor úpravy vodného toku Margecianka.
- Totálna prestavba lokality osada na úpätí Dreveníka bez ďalšieho rozširovania lokality.

Rok	Počet obyvateľov	Počet bytov			obložnosť
		Obyv. prírastok	Potreba bytov	byty spolu	
2001	1512 Dreveník 1074 Žehra obec 293 Hodkovce 145			243	6,22 ob/byt
2016	2377 Dreveník 1876 Žehra obec 312 Hodkovce 189	865 802 19 44	+130 +112 +6 +12	373	6,37 ob/byt
2030	3724	1347	+232	605	6,15 ob/byt
Potreba bytov oproti roku 2016	Dreveník 3223 Žehra obec 357 Hodkovce 214	1277 45 25	+213 +12 +7		
			+232 BJ		

Bez ohľadu na navrhované riešenia je faktom, že sídlisko Dreveník postupne prerastá aj do miestnej časti Spišských Vláh Dobrej Vôle.

b) Hospodárske aktivity

Poľnohospodárstvo, výroba

Poľnohospodárska pôda mimo zastavaného územia obce so stavom k 1.1.1990 je obhospodarovaná najmä Agrosvid Granč–Petrovce, ktorý v tomto katastrálnom území užíva poľnohospodársku o výmere 555,7197 ha (z toho 367,1454 ha ornej pôdy a 177,3041 ha TTP)., ako aj súkromne hospodáriaci roľník František Hadušovský, ktorý užíva 49,8059 ha poľnohospodárskej pôdy v kat. území Žehra.

Rastlinná výroba je orientovaná hlavne na pestovanie viacročných krmovín, zemiakov a repky. Živočíšna výroba je zameraná na chov oviec a HD.

Drevovýrobou sa zaoberajú firmy Eurodreveník v Hodkovciach a Drevovýroba Kočiš v Žehre.

Občianska vybavenosť

Obec je výrazne poddimenzovaná občianskou vybavenosťou. V obci Žehra je obecný úrad, hasičská zbrojnica, kultúrny dom, materská škôlka, kostol s farským úradom a cintorínom aj predajňa zmiešaného tovaru. V Hodkovciach mimo kaplnky v kaštieli sú dva penzióny a plocha pre voľné športové aktivity. Sídliisko a osada Dreveník, kde býva najviac obyvateľov, nemá mimo materskej škôlky a multifunkčnej kultúrnej miestnosti nič. Tu je potreba budovania občianskej vybavenosti až akútna. Zariadenia zdravotníckej a sociálnej starostlivosti sa v obci nenachádzajú. Zdravotnícke služby sú poskytované v Kropáčoch, Spišských Vlachoch a prípadne aj v Spišskej Novej Vsi.

Rekreácia a cestovný ruch

Obec Žehra s kostolom sv. Ducha a Spišským hradom patrí do lokality chránenej v rámci UNESCO. Hodkovce s barokovým kaštieľom a parkom rodu Csaky sú perliami kultúrnej histórie Spiša, nehovoriac o širšom území ako je Spišské Podhradie s mestskou pamiatkovou rezerváciou Spišská Kapitula či vzdialenejším mestom Levoča patria medzi turisticky najatraktívnejšie lokality širokého okolia. Ak zväzíme vysokú koncentráciu vzácných prírodných lokalít ako sú ŠPR Dreveník, Sobotisko, Ostrá hora, Hradný kopec či Jereňáš alebo neďaleká Sivá brada s Slovenský Raj, musíme konštatovať, že ide o územie mimoriadne atraktívne pre cestovný ruch. Výrazným negatívom je však chýbajúca infraštruktúra a dostatočné služby.

c) Doprava a technická infraštruktúra

Doprava

Dopravný systém obce je postavený na existujúcej dopravnej sieti. V katastrálnom území obce sú cesty II/547 a cesta III/3261. Tie zostávajú bez nejakých zmien. Nové lokality budú sprístupnené iba obslužnými cestami v kategórii C3.

Turistické a cyklistické trasy

Na celom území je potrebné vytvárať podmienky pre výstavbu cyklistických trás, ktoré sú dnes vedené aj po dopravne vyťažených komunikáciách.

Zásobovanie pitnou vodou, kanalizácia, ČOV

Obec Žehra má vybudovaný verejný vodovod tak v časti obce Žehra, časti Hodkovce a čiastočne aj na sídlisku Dreveník. Osada Dreveník nemá verejný rozvod vody. Zdrojom vody sú pramene v lese na východnom okraji katastra s akumuláciou 50 m³ za kostolom. Prevádzkovateľom je Podtatranská vodárenská spoločnosť Poprad.

Pre dynamicky rastúcu populáciu rómskeho obyvateľstva terajšie zdroje pitnej vody budú nepostačujúce a územný plán rieši nové zdroje vody variantne a to:

- Napojením Dobrej Vôle na zdroje v Spišských Vlachoch
- Vybudovaním nových studní v lokalite Dobrá Vôľa, kde už boli realizované prieskumné vrty.

Obec nemá vybudovanú kanalizáciu, čistiareň odpadových vôd ani dažďovú kanalizáciu.

Splaškové odpadové vody v obci sú v súčasnosti odvádzané do individuálnych žump

a septikov, ktorými sú vybavené aj budovy občianskej vybavenosti. Miestna časť Hodkovce má vybudovanú ČOV pre ústav sociálnych služieb, do ktorej sú napojení aj miestni obyvatelia. Pre obec Žehra sa navrhuje nová ČOV s kapacitou 500 EO do ktorej budú zaústené aj Hodkovce. Sídliisko Dreveník síce má ČOV, ale je nepostačujúca - nefunkčná. Tu je potreba novej ČOV s výhľadovou kapacitou 3 500EO aj pre Dobrú Vôľu.

Zásobovanie elektrickou energiou, zemným plynom, teplom

Žehra je zásobovaná elektrickou energiou z primárneho 22 kV vzdušného vedenia č. 202 z ES 110/22 kV Kropachy. Vedenie vychádza z rozvodne 110/22 kV Kropachy s výkonom 2 x 40 MVA umiestnenej v priemyselnom areáli na severnom okraji mesta. Všetky vedenia sú vonkajšie na stĺpoch a stožiaroch. Napájanie samotného sídla je realizované 22 kV vzdušnou prípojkou prostredníctvom piatich 22/0,4 kV distribučných trafostaníc v správe VSE, zásobujúcich súčasne bytovú, podnikateľskú aj občiansku zástavbu. Nainštalovaný transformačný výkon pre obec Žehra v súčasnosti je 1710 kVA.

Bilancia celkového elektrického výkonu pre bytový fond a nebytový fond sú vypočítané v zmysle zásad pre navrhovanie distribučných sietí VN a NN podľa metodiky Pravidiel pre elektrizačnú sústavu číslo 2, článok 4.2.1.1 vydanú SEP v roku 1983 a dodatku P1 z roku 1990.

Kategória	Merné zaťaženie Sb /kVA/b.j./	
	Vývod NN	DTS vn/nn
A	1,7	1,5
B1	2,4	2,0
B2	5,2	5,0
C1	10,0	9,0
C2	14,5	14,5

Pre zabezpečenie pokrytia nehnuteľností el. energiou v navrhovaných lokalitách ÚPN navrhuje:

- vybudovať novú kioskovú trafostanicu TS₀₇, a osadiť trafom o výkone min. 630 kVA;
- vybudovať vzdušnú 22 kV VN prípojkou k TS₀₇;
- trafostanicu č. TS₀₅ - rekonštruovať a osadiť trafom o výkone min. 630 kVA do ukončenia doby výstavby nových nehnuteľností;
- trafostanicu č. TS₀₆ - rekonštruovať a osadiť trafom o výkone min. 630 kVA do ukončenia doby výstavby nových nehnuteľností;
- vybudovať rozvod NN siete káblovým vedením AYKY 3x150+70 mm²;
- NN sieť prepojiť na existujúcu NN sieť v obci;
- Vonkajšie osvetlenie pre navrhované lokality je navrhnuté osvetľovacími ohranenými kužeľovými stožiarimi OSK 76/70/3 na ktoré sú osadené výložníky VJ – C s vyložením 1 m s typovými svietidlami osadenými vysokotlakovou sodíkovou výbojkou 70 W.
- uvedené elektroenergetické rozvodné zariadenia budú zaradené ako verejnoprospešné stavby;

Telekomunikácie

Obec je súčasťou centra sieťovej infraštruktúry východ. V obci je digitálna ústredňa, ktorá vyhovuje i výhľadovo. Okrajové časti miestnych rozvodov sú tvorené vzdušným vedením na drevených podperných stĺpoch. Domové prípojky sú realizované obdobne vzdušným vedením. Nakoľko ST, a.s. sa riadi výhradne situáciou trhu, ďalší rozvoj telefonizácie bude závisieť od záujmu o tento druh služby v danej lokalite

d, Odpadové hospodárstvo

Na území obce vzniká predovšetkým komunálny odpad (KO) produkovaný obyvateľmi obce, ale aj odpad produkovaný podnikateľskými subjektmi (drobní podnikatelia v obci a poľnohospodárske družstvo). V obci je zavedený separovaný zber odpadov, ukladanie KO je zabezpečené na skládku zmluvným partnerom. Sporadicky sa na území obce vyskytujú nelegálne skládky odpadu. Obec zatiaľ nemá zriadené kompostovisko ani zberný dvor.

Koncept ÚPN navrhuje :

- vybudovať kompostovisko pri ČOV južne od Granč-Petroviev, alternatívne pri hospodárskom dvore poľnohospodárskeho družstva v Žehre.
- Vybudovať zberný dvor pri ČOV na Dobrej Vôli.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

Ochrana kultúrnych pamiatok je jednou z dôležitých súčastí návrhu územného plánu. Národné kultúrne pamiatky Spišský hrad a kostol sv. Ducha sú priestorovými dominantami v krajine a s celým územím chránené v rámci UNESCO. Navrhované aktivity v území musia rešpektovať neporušiteľnosť vedutálnych pohľadov a urbanistickej štruktúry okolia. V návrhovej fáze je nutné vychádzať aj z Riadiaceho plánu lokality Spišský hrad a pamiatky jeho okolia /management plan/ z roku 2008 a jeho aktualizácii z rokov 2011 a 2014.

Podobne aj v Hodkovciach je potrebné zabezpečiť ochranu kaštieľa a barokového parku. V minulosti vzniknuté pochybenia pri výstavbe nových objektov v južnej časti parku eliminovať stavebnými úpravami, alebo doplnením vzrástlej zelene parku, ktorá by čiastočne zakryla pohľady na areál z južnej strany od Žehry.

Evidované národné kultúrne pamiatky, zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) na území obce Žehra:

ÚZPF č. 827/1,2 – Kostol a múr ohradný, Kostol sv. Ducha: kostol – parc. č. 1, múr ohradný parc. č. 2

ÚZPF č. 828/1 – Kaštieľ (Kaštieľ s areálom v Hodkoviciach), parc. č. 344

ÚZPF č. 828/2 – Stavba hospodárska (Kaštieľ s areálom v Hodkoviciach), parc. č. 339

ÚZPF č. 828/3 – Park (Kaštieľ s areálom v Hodkoviciach), parc. č. 345/1,2, 331, 352/1,2, 334/1,2,3

ÚZPF č. 829/1 – Kaplnka, Kostolík sv. Kozmu a Damiána (v parku kaštieľa), parc. č. 353

ÚZPF č. 830/1-43 – Spišský hrad, parc. č. 476 a 475/1

ÚZPF č. 4445 – Kameň hraničný, parc. č. 461/1

Návrh rešpektuje evidované archeologické náleziská:

Spišský hrad a svahy pod hradom – paleolit až novovek

Sobotisko-stredný paleolit – archeologické nálezisko je navrhované na vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku

Dreveník, svahy Dreveníka, Ostrá hora a jaskyne – paleolit až novovek – archeologické nálezisko je navrhované na vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku.

Za Dreveníkom – eneolit, stredná až mladšia doba bronzová

Koniarňa – stredná až mladšia doba bronzová, doba rímska

Hlinky I. - mezolit, neolit, doba rímska, 9.-10. stor.

Hlinky II. - mladšia až neskorá doba bronzová

Pod Sobotiskom - mladšia až neskorá doba bronzová, mladšia až neskorá doba rímska

Nad záhrady – doba bronzová. 9. - 10. stor., stredovek

Pod Kozou horou – doba bronzová, stredovek

Kostol sv. Ducha – stredovek, novovek

Koncept ÚPN v maximálnej miere zachováva požiadavku KPÚ Košice definované v záväznom stanovisku k Zadaniu ÚPN obce Žehra.

Koncept ÚPN navrhuje :

- Vymedzuje nezastaviteľné plochy výhľadových výsečí na kultúrne pamiatky Spišský hrad a kostol sv. Ducha podľa požiadaviek krajského pamiatkového úradu.

- Vymedzuje plochy možných archeologických nálezov s ich ochranou
- stanovuje podmienky ochrany pamiatkovej ochrany

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Paleontologické náleziská a významné geologické lokality sa v k. ú. obce Žehra sa nachádzajú hlavne v oblasti Dreveníka. Podrobnosti sú v grafickej časti ÚPD výkres č. 2

12. Iné zdroje znečistenia

Hluk a exhaláty pochádzajú hlavne z cestnej dopravy (prechádzajúce cesty II. a III. triedy, ktoré svojim hlukom a exhalátmi znehodnocujú bývanie ľudí najmä v blízkosti týchto automobilových komunikácií, zvlášť v lokalite Dreveníka.

Územie katastra obce spadá do nízkeho a stredného radónového rizika. Podľa podkladov MŽP Tieto výskyty sa nachádzajú východne od obce v lokalite Hlinky a severozápadne od Hodkoviec.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Hlavné environmentálne problémy obce Žehra majú spoločný charakter pre všetky časti obce.

Na úseku ochrany podzemných a povrchových vôd

- chýbajúca kanalizácia a ČOV

Na úseku ochrany ovzdušia

- malé zdroje znečistenia ovzdušia spaľovaním fosílnych palív v domácnostiach.

Na úseku odpadového hospodárstva

- chýbajúci zberný dvor a kompostovisko
- nezodpovedné správanie sa hlavne rómskeho obyvateľstva k ukladaniu komunálneho odpadu do kontajnerov.
- sporadický vznik nelegálnych skládok

Ochrana územia pred povodňami, svahovými posunmi a radónovým žiarením

- nedostatočná ochrana území pred povodňami v zastavaných častiach obce vedľa potok Branisko, Žehrica a Margecianka.
- istá miera stredného radónového riziká je evidovaná v obci Žehra v lokalite Hlinky a západne od Hodkoviec a na úrovni nízkeho rizika Pri mlyne a pri ČOV južne od Granč-Petroviec.
- Svahové posuny sú evidované mimo zastavaného územia v lokalitách Uboč, Nad Mlynom.

Zaťaženie územia hlukom v blízkosti ciest II. a III. triedy, ktoré vykazujú viaceré závady z hľadiska plynulosti dopravy, vrátane ohrozenia bezpečnosti občanov hlavne v miestnej časti Dreveníka.

Ohrozenie prvkov ekologickej stability územia vo forme znečistenia povrchových vôd, nevhodného poľnohospodárskeho využívania pôd, nelegálnym výrubom drevín, nevhodnou orbou kolmo na vrstevnice, likvidáciou medzí a remízok krovísk;

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Strategický dokument Koncept ÚPN-O Žehra komplexne rieši vzájomné vzťahy jednotlivých aktivít v území, vrátane ich dopadov na stav životného prostredia. Koncept ÚPN-O vymedzuje jednotlivé funkčné plochy vo vzájomnej harmónii a stanovuje záväzné regulatívy ich využitia. Tým územný plán obce vytvára podmienky pre pozitívny vplyv navrhovaných funkcií, hoci samotný územný plán ma iba nepriamy vplyv na stav životného prostredia. Realizácia koncepčných zámerov navrhovaných územným plánom ovplyvní život cca 3 700 obyvateľov v návrhovom roku 2030. Hlavne navrhuje spôsob likvidácie odpadových vôd, rieši dopravnú a technickú infraštruktúru v území, čím vytvára podmienky pre samotnú realizáciu ostatných zámerov v území pri akceptácii ochrany životného prostredia, ochrany kultúrnych a prírodných

podmienok tak vzácneho územia. Možno očakávať vytvorenie podmienok pre šport a rekreáciu a celkovo opatrení a návrhov na revitalizáciu urbanizovaného a krajinného prostredia.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Vplyvy na horninové prostredie z riešenia Konceptu ÚPN-O vyplývajú zo zvýšenej miery radónového rizika na úrovni stredného zaťaženia v lokalitách Hlinky a západne od Hodkoviec. Eliminácia týchto negatívnych vplyvov je riešená návrhom regulatívu, predpisujúcim vykonanie opatrení v zmysle § 47 ods. 7 zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z. ktorou sa stanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia. Zástavba aj navrhovaná hlavne na svahovitých pozemkoch ako je osada Dreveník bude mať vplyv na horninové prostredie. Elimináciu týchto vplyvov je možné bližšie špecifikovať až po vykonaných geologických prieskumoch v štádiu stavebných konaní.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Strategický dokument Koncept ÚPN-O Žehra má iba nepriamy vplyv na lokálne klimatické pomery v území nakoľko navrhované činnosti v území a ich dopad na životnú prostredie môžu mať čiastočný vplyv iba na lokálnej úrovni. Návrh usporiadania plôch zelene a obnova vodných plôch bývalých rybníkov prispievajú k zmierneniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy aj v zmysle prijatých stratégií na úrovni SR. Realizácia stavieb a činností navrhovaných v koncepte ÚPN-O nepredstavuje vplyv na klimatické pomery.

4. Vplyvy na ovzdušie

Strategický dokument Koncept ÚPN-O Žehra navrhovaným riešením priestorového, funkčného využitia a technického usporiadania územia nemá priamy negatívny vplyv na kvalitu ovzdušia nakoľko koncepcia riešenia je založená na systémovom riešení novo navrhovaných lokalít, vytvárajúcim predpoklady pre ekologicky čisté zásobovanie obce teplom plynofikáciou alebo tepelnými čerpadlami, prípadne aj ekologicky obnoviteľnými zdrojmi.

Regulatívy funkčného využitia plôch regulujú podmienky pre prípadné umiestnenie zaradení a stavieb, produkujúcich neprípustné koncentrácie emisií a imisíí.

5. Vplyvy na vodné pomery

Priamy pozitívny vplyv na stav kvality povrchových a podzemných vôd predstavujú návrhy na vybudovanie vodovodu, kanalizácie s následným čistením odpadových vôd. Tieto opatrenia na čistenie odpadových vôd prinesú podstatné zlepšenie hygienických podmienok obyvateľov s výrazne pozitívnym vplyvom na podzemné a povrchové vody.

Povrchové vody budú v maximálnej miere zadržované priamo v teréne budovaní vodozadržných opatrení ako sú zatravnovacie pásy, ozelenenie plôch a pod. Povrchové vody z terénu budú tiež odvádzané rigolmi popri cestách do miestnych vodných tokov. Vody z parkovacích plôch majú byť prečistené cez ORL - odlučovač ropných látok, podľa platných predpisov. Toto riešenie možno považovať za dostačujúce na elimináciu negatívnych vplyvov na vodné pomery.

Priamy pozitívny vplyv z hľadiska vodných pomerov má návrh na vybudovanie prítipovodňových opatrení na vodných tokoch Branisko, Žehrica a Margecianka.

Koncept ÚPN-O navrhuje :

- obnovu vodného hospodárstva v území formou bývalých rybníkov a zadržanie vody v území.
- navrhuje úpravu vodných tokov v rámci zastavaného územia na Q_{100} ročné vody.
- navrhuje vysadenie proti erozívnym pásov zelene s cieľom vytvoriť prirodzené vsakovacie plochy, zatravnenie alebo zalesnenie je potrebné riešiť individuálne vzhľadom na povahu daného územia..

6. Vplyvy na pôdu

V katastrálnom území obce Žehra je celkom 694,7443 ha poľnohospodárskej pôdy, z čoho orná pôda predstavuje výmeru 408,5684 ha, trvalý trávny porast 278,9386 ha a záhrady 7,2373 ha. Pôdy sú prevažne hlinité a ilovito-hlinité, neskeletnaté až slabo kamenité (0 – 20 %). Pôdna reakcia je neutrálna (pH 6,5 – 7,3) až slabo alkalická (pH 7,3 – 7,8). Tri najlepšie bonitované pôdno-ekologické jednoty sú

zaradené do 5., 6. a 7. skupiny BPEJ podľa prílohy č. 3 zák. č. 220/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Koncept ÚPN-O Žehra navrhuje rozvojové plochy bývania a občianskej vybavenosti v dvoch variantoch.

Na záber poľnohospodárskej pôdy sa navrhuje :

Variant 1

	Výmera v ha		
	Zast. úz.	Mimo ZÚ	Spolu
Riešené územie spolu:	1,7712	5,7744	7,5456
z toho predpokladaný záber p. p.:	0,9403	5,5615	6,5018
nepoľnohospodárska pôda:	0,8309	0,2129	1,0438
Predpokladaný záber p. p. podľa BPEJ:			
5. skupina (CH-0,9714 ha):			0,9714
6. skupina (CH-0,6591 ha):			0,6591
7. skupina:			0,8099
8. skupina:			0,2883
9. skupina:			3,7731

Variant 2

	Výmera v ha		
	Zast. úz.	Mimo ZÚ	Spolu
Riešené územie spolu:	1,7712	5,2201	6,9913
z toho predpokladaný záber p. p.:	0,9403	4,1506	5,0909
nepoľnohospodárska pôda:	0,8309	1,0695	1,9004
Predpokladaný záber p. p. podľa BPEJ:			
5. skupina (CH-1,8150 ha):			1,8150
6. skupina (CH-0,6591 ha):			0,6591
7. skupina:			0,8099
8. skupina:			0,2883
9. skupina:			1,5186

Oba varianty vyhodnocujú záber poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely. Tieto úbytky poľnohospodárskej pôdy sú priamymi negatívnymi vplyvmi na poľnohospodársku pôdu. Z daného porovnania výhodnejší je variant 2.

K záberu lesnej pozemkov nedochádza.

Charakter potočnej zástavby v obci rešpektovalo v minulosti zátopové územie potokov, avšak postupnou zástavbou inundačných území sa riziko záplav zvyšovalo. V súčasnosti aj keď mnohé pozemky sú disponibilné, ale ich praktické využitie je z titulu záplav nevyužiteľné do doby realizácie protipovodňovej ochrany územia. Ďalšie obmedzenia plynúce z pamiatkovej ochrany územia v rámci UNESCO a ochrany prírody výrazným spôsobom obmedzujú využiteľnosť plôch pre zástavbu. Tento jav je zvlášť kritický v miestnej časti Drevení, kde populačná explózia si vyžaduje neustále väčšie plochy na zástavbu. Oba varianty uvažujú s prestavbou a intenzifikáciou osady Drevení, čo výrazne šetrí zábery PP. Navrhované

zábery poľnohospodárskej pôdy sú vzhľadom na potreby zástavby akceptovateľné najmä pri zvážení, že nejde o zábery najkvalitnejších pôd v ucelených lánoch.

Riziko vodnej erózie možno predpokladať na svahoch osady Dreveník po odstránení vegetačného krytu pri navrhovanej prestavbe a rozšírení danej lokality. Z daného dôvodu koncept ÚPN-O navrhuje zriaďovanie protierozívnych horizontálnych pásov zelene s cieľom vytvoriť prirodzené terasy. Rizikom tejto koncepcie v danom prostredí je jej citlivosť na vandalské správanie obyvateľstva ako devastácia nových porastov, výrub stromov a pod. Napriek týmto rizikám tieto opatrenia môžu mať priamy pozitívny vplyv na pôdu.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Navrhované aktivity v koncepte územného plánu obce Žehra majú najväčší negatívny vplyv v časti sídliska Dreveník, kde vplyvom úpravy vodných tokov Branisko a Margecianka dôjde k narušeniu ich biotopov. Návrh daných úprav v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie by mal navrhnúť aj kompenzačné opatrenia. Sústava navrhnutých ekostabilizačných opatrení na úrovni prvkov MÚSES vytvára predpoklady pre udržanie a aj skvalitnenie podmienok pre faunu a flóru v hodnotenom území.

8. Vplyvy na krajinu

Koncept ÚPN-O Žehra má ambíciu prinavrátiť krajine prvky jej ekologického využívania formou obnovy rybníkov, vytvárania menších plôch poľnohospodársky využívaných plôch delením remízkami, medzami, zatravnovacími pásmi a pod. Tieto opatrenia majú významný vplyv na celkový obraz krajiny.

Najvýraznejšia zmena obrazu krajiny sa predpokladá mimo najviac exponovaných pohľadov na pamiatky svetového kultúrneho dedičstva v obci Žehra a časti Hodkovce. Jedná sa o miestnu časť sídliska a osady Dreveník, kde sa predpokladá najintenzívnejšia zástavba vzhľadom na potreby a požiadavky stanovené v Zadaní tohto dokumentu.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, ÚSES

Obec Žehra má významnú kumuláciu území chránených v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a v rámci siete NATURA 2000. Najrizikovejším územím z titulu ochrany prírody a krajiny je lokalita Dreveník ležiaca medzi národnou prírodnou rezerváciou Dreveník a územia európskeho významu SKUEV0107 Jereňáš. na katastri mesta Spišské Podhradie. Ide o zvlášť citlivé územie, ktoré je už aj dnes atakované necitlivými zásahmi do prírody ako sú nepovolené výrubu, vypaľovanie trávy v jarných mesiacoch a pod. Teda ide o nelegálne činnosti nezávislé od problematiky územného plánovania. V ostatných častiach katastrálneho územia obce Žehra a ani navrhovanými činnosťami územného plánu obce, nedochádza k zjavným rozporom medzi zámermi územného ochrany prírody

Koncept ÚPN-O rešpektuje výstupy RÚSES okresu Spišská Nová Ves z r. 1994.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská

Koncept ÚPN-O Žehra premieťa požiadavky Krajského pamiatkového úradu v Košiciach definované k zadaniu územného plánu, oznámeniu o strategickom dokumente ÚPN-O Žehra v celom rozsahu pôsobnosti územného plánu. Podobne je to aj s predpokladanými archeologickými lokalitami. Tu je možnosť určitého stretu v navrhovaných lokalitách pre rozšírenie cintorína v obci Žehra a variantného riešenia rozvojových plôch bývania v lokalite osada Dreveník.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Navrhované činnosti v územnom pláne nepredpokladajú negatívne vplyvy na paleontologické náleziská.

12. Iné vplyvy

Iné vplyvy nie sú známe.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Návrh konceptu ÚPN-O Žehra je spracovaný podľa zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (stavebný zákon) a vyhlášky č. 55/2001 Z. z. o ÚPP a ÚPD. V zmysle § 11, ods. 5, písm. c), d) stavebného zákona. Územný plán okrem iného definuje zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, územného systému ekologickej stability a tvorby krajiny vrátane plôch zelene. Navrhované činnosti v koncepte územného plánu podliehali prísnyh kritériám stanoveným príslušnými štátnymi,

verejnými inštitúciami, ale aj súboru platných zákonných či normatívnych predpisov. Napriek zložitosti úloh vyplývajúcich zo Zadania ÚPN a neskutočne bohatej kumulácie prírodných a kultúrnych hodnôt v riešenom území, koncept územného plánu obce v podstatnej miere napĺňa očakávania tak obyvateľov ako aj podnikateľskej obce pri akceptácii podmienok plynúcich hlavne z ochrany prírody a kultúrnych pamiatok. Koncept, záväzne regulovaným spôsobom, stanovuje podmienky pre jednotlivé funkčné plochy v území s ohľadom na ich špecifiká, kvalitu a zachovanie životného prostredia. Z hľadiska komplexného posudzovania konceptu územného plánu obce vyplýva, že navrhované riešenie nemá zásadne negatívne vplyvy na životné prostredie, najmä pri zvážení a prehodnotení variantných riešení v oblasti navrhovaných rozvojových plôch bývania v lokalite Dreveník, variantného riešenia zásobovania územia pitnou vodou, alebo komplexného chápania možnosti rozvoja existujúcej lokality Dobrá Vôľa - sídlisko Dreveník.

Základné environmentálne problémy sídla, spočívajúce v de facto neexistujúcom spôsobe likvidácie odpadových vôd, chýbajúcich návykoch k likvidácii komunálneho odpadu bez potrebných zberných dvorov a kompostovísk, ako aj spaľovanie "čohokoľvek" v domácnostiach riešia jednotlivé kapitoly konceptu územného plánu obce návrhom potrebných zariadení v celom riešenom území. Návrh chýbajúcej občianskej vybavenosti, plôch bývania, cestovného ruchu, športu a v menšej miere aj výrobných plôch, koncept navrhuje v harmónii jednotlivých záujmov v území a podporou ozeleňovania verejných priestranstiev, výrobných priestorov a obnovovanie prvkov krajinskej zelene ako sú ubúdajúce aleje, remízky prinavracia charakter kultúrnej krajiny rešpektujúcej prvky MÚSES.

Zvláštnu pozornosť je potrebné venovať protipovodňovej ochrane územia a navrhované riešenia úpravy vodných tokov, Žehrica, Branisko a Margecianka musia mimoriadne citlivo reagovať na hydrické biokoridory, prípadne ich nazastupiteľnú funkciu v prírode nahrádzať pri ich úpravách adekvátnymi riešeniami. To sú aj určité riziká pri napĺňaní zámerov územného plánu.

Koncept územného plánu obce Žehra pri naplnení navrhovaných zámerov a opatrení aj napriek niektorým rizikám z ich reálneho naplnenia nesporne prispieva ku skvalitneniu životného prostredia s priamymi vplyvmi na stav zdravia obyvateľstva.

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Koncept ÚPN obce Žehra, ako strategický dokument určujúci hlavné zásady a limity funkčného a priestorového usporiadania územia obce na návrhové obdobie do roku 2030 definuje aj opatrenia na dosiahnutie stavu, aby nedošlo k zhoršeniu životného prostredia a zdravia obyvateľov:

Návrh preventívnych opatrení:

- Zabezpečiť výstavbu siete splaškovej kanalizácie vo všetkých častiach obce s napojením do navrhovaných ČOV a to v obci Žehra a pre sídlisko Dreveník a Dobrú Vôľu.
- Zabezpečiť dostatok zdrojov pitnej vody pre všetky časti obce alternatívne, budovaním vlastných zdrojov - studní v oblasti sídla Dreveník, alebo napojením na vodné zdroje mesta Spišské Vlachy.
- Zabezpečiť rozšírenie distribučnej siete STL plynu a NN rozvodov elektrickej energie napájaných na navrhované trafostanice.
- Zabezpečiť protipovodňovú ochranu obce na vodných tokoch Branisko, Žehrica a Margecianka v synergetickej spolupôsobnosti vodozadržných opatrení v katastri obce a výstavbu v blízkosti tokov povoľovať až po realizácii týchto opatrení.
- Do doby určenia rozsahu inundačného územia rešpektovať prirodzené záplavové územia tokov a zástavbu situovať mimo územie ohrozené povodňami;
- Postupnými krokmi rozširovať sieť miestnych obslužných komunikácií, parkovísk, peších a cyklistických trás v obci.
- V lokalitách s možným radónovým rizikom je nutné pred výstavbou zabezpečiť geologický výskum s návrhom opatrení na elimináciu radónového rizika.

Návrh eliminačných opatrení:

- Venovať pozornosť stavu ciest III. triedy a miestnym komunikáciám na území obce.
- Odstrániť dopravné závary – zabezpečiť bezpečnosť cestnej premávky .
- Mostné konštrukcie nad vodnými tokmi dimenzovať s dostatočným voľným priestorom pre prietok Q_{100} ;
- Zriadiť zberné dvory a kompostovisko;
- Vytvoriť podmienky pre výkon separovaného zberu odpadov;
- Neustále vykonávať kontrolu územia obce za účelom zisťovania divokých skládok odpadu a zabezpečiť ich odstránenie;
- Zabezpečiť pravidelné čistenie vodných tokov a jeho okolia v lokalite sídliska Dreveník formou aktivačných prác alebo v rámci praktickej environmentálnej výchovy mládeže a detí v spolupráci so školou.

Návrh kompenzačných opatrení:

- Dotvárať obraz krajiny formou dopĺňania ubúdajúcich alejí v krajine, výsadbou remízok, dopĺňaním protieróznych trávnatých a lesných plôch.
- Udržiavať a dopĺňať plochy verejnej zelene v obci a vymedzovať nové plochy pri návrhu novej zástavby
- V prípade nutných záberov zelene v zastavanom území obce požadovať náhradnú výsadbu zelene;
- Revitalizovať plochy lesov a vysádzať predovšetkým pôvodní druhy drevín;
- Plochy nevhodné na poľnohospodárske využitie doporučujeme zalesniť a tak podporiť ekologickú stabilitu územia;

V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom

Správa o hodnotení strategického dokumentu bola vyhodnotená v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov na základe Rozsahu hodnotenia Okresného úradu Spišská Nová Ves, odboru starostlivosti o životné prostredie, určeným podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre hodnotenie vplyvov strategického dokumentu „Územný plán obce Žehra“ na životné prostredie – list č. OU-SN-OSZP-2016/012751-r.h. zo dňa 21. 12. 2016, ktorý v bode 2. Rozsah hodnotenia v časti 2.2. Špecifické požiadavky .

Podrobnejšieho rozpracovania okruhov otázok súvisiacich s posudzovaným dokumentom je kapitole VIII, kde sú predmetné špecifické požiadavky uvedené a zhodnotené. Na základe uvedeného bola spracovaná Správa o hodnotení strategického dokumentu na úrovni obsahu a štruktúry Správy o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie (Príloha č. 5 k zákonu č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Pre hodnotenie vhodnosti navrhovaného variantu a následné porovnanie s nulovým variantom boli z hľadiska dôležitosti zvolené súbory kritérií vyplývajúce z hodnotenia vplyvov v časti C. III. 1. – C. III. 13.

2. Porovnanie variantov

Koncept ÚPN-O Žehra je spracovaný variante v zmysle § 21 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

Spracované sú 2 varianty perspektívneho funkčného usporiadania a využitia územia v lokalite sídliska a osady Dreveník. Toto územie leží v cípe katastrov miest Spišské Podhradie, Spišské Vlchy a obce Žehra. V danej lokalite žije k 10/2017 celkom 1828 obyvateľov prevažne rómskej národnosti. Toto osídlenie nemá vybudovanú potrebnú a kapacitne dostatočnú infraštruktúru, pričom už sú v príprave ďalšie bytové domy. Teda nemôžeme uvažovať nad variantom, že teraz túto lokalitu opustíme a budeme intenzívne budovať nové osídlenie, kde bude potrebné opätovne budovať celú infraštruktúru, Tak by

vznikla potreba duplicitnej potreby vybavenosti. Z daného dôvodu variantné riešenia situovanie nových plôch pre bytovú zástavbu sa sústreďujú na danú lokalitu, hoci technické a ochranné obmedzenia sú tak závažné. Ani variant I. navrhujúci rozšírenie a prestavbu územia zástavby na úpätí Dreveníka, ani Variant II, ktorý navrhuje rozšírenie sídliska Dreveník na úkor úpravy vodného toku Margecianka neponúkajú bezkonfliktné riešenia. Variantne je riešené aj zásobovanie pitnou vodou, nakoľko existujúce zdroje pitnej vody z prameňov v Žehre sú už pre návrhové počty obyvateľstva nepostačujúce.

Ochrana životného prostredia resp. riešenia za účelom eliminácie negatívnych vplyvov rozvoja obce na životné prostredie a zlepšenia stavu jeho zložiek je spracovaná v oboch alternatívach rovnako (pozri porovnanie).

Porovnanie variantov Konceptu ÚPN-O Žehra s nulovým variantom (stav bez ÚPN-O)

Bývanie

Nulový variant (súčasný stav, bez ÚPN-O)

Pri nerealizovaní činností navrhovaných konceptom územného plánu nastane :

- Výstavba rodinných či bytových domov na pozemkoch v zastavanom území obce aj mimo neho bez určených pravidiel rozvoja funkčných plôch.
- Výstavba v rizikových územiach (záplavové, zosuvné územia, radónové riziko a pod.).
- Výstavba v území bez akceptácie podmienok pamiatkovej ochrany územia chráneného v rámci UNESCO.
- Živelné rozširovanie rómskej osady Dreveník aj do chránených území prírody bez akejkoľvek technickej a sociálnej infraštruktúry.
- Nekoncepcnosť budovania technickej vybavenosti územia /ČOV sídliska Dreveník a potreba novej ČOV, ČOV pri Hodkovciach - potreba spoločnej ČOV s obcou Žehra a pod./
- Občianske vybavenie bez realizácie činností navrhovaných konceptom ÚPN
- Podštandardné zariadenia základnej občianskej vybavenosti umiestnené v nevyhovujúcich priestoroch v obci a chýbajúca občianska vybavenosť v miestnych častiach Hodkovce a hlavne v lokalite Dreveník /škola, cintorín, komunitné centrum, obchody a služby a pod./
- Chýbajúce plochy športu vo všetkých častiach obce.

Koncept navrhuje v oboch variantoch:

- Navrhuje bývanie v zastavanom území obce a jeho kontaktných plochách vhodných pre výstavbu rodinných domov v oboch variantoch.
- Dobudovanie obytnej zástavby sídliska Dreveník na disponibilných plochách.
- Navrhuje plochy občianskej potrebnej vybavenosti vo všetkých miestnych častiach obce.

Variant 1 navrhuje .

- Logické usporiadanie rómskej osady Dreveník jej totálnou prestavbou s možným rozšírením lokality po úpätí Dreveníka s tým že prepája existujúce skupiny zástavby prevažne rómskych chatrčí.

Variant 2 navrhuje

- Navrhuje sociálne bývanie na plochách západne od sídliska Dreveník v údolí potoka Margecianka
- Oba varianty dopĺňajú chýbajúcu občiansku vybavenosť rovnakým spôsobom.

Výroba, poľnohospodárstvo, služby

Najväčším výrobným zariadením zostávajú drevospracujúce firmy Eurodreveník v Hodkovciach a Drevovýroba Kočiš v Žehre. Agrodružstvo so sídlom v Granč-Petrovciach s hospodárskym dvorom v Žehre skôr svoje aktivity utlmuje.

Nulový variant (súčasný stav, bez ÚPN-O)

- plochy výroby sa nekonceptne roširujú v plochách obytnej zástavby v obci Žehra a v Hodkovciach.
- Vniknú nové nekoordinované plochy pre zberné dvory a kompostoviská.
- chýbajú plochy pre výrobu a služby

Koncept navrhuje v oboch variantoch :

- časť hospodárskeho dvora reštrukturalizovať pre potreby drobnej výroby a podnikania.
- realizovať zberný dvor pri ČOV na Dobrej Vôli.
- Lesy v katastrálnom území obce Žehra obhospodaruje miestna urbárska spoločnosť.

Variant 1 navrhuje .

- situovať zberný dvor pre obec Žehra v blízkosti ČOV pri Geanč-Petrovciach

Variant 2 navrhuje.

- situovať zberný dvor pre obec Žehra v blízkosti hospodárskeho dvora PD na východnom okraji obce

Zeleň

Nulový variant (súčasný stav, bez ÚPN-O)

Existujúce parky, plochy verejnej zelene, záhrady v zastavanom území obce, rurálna zeleň v extraviláne k.ú. (pobrežná zeleň vodných tokov, remízy zelene na honoch poľnohospodárskej pôdy).

- postupná strata aleji okolo ciest a na Dreveník v okolí Hodkoviec.
- monotónna poľnohospodárska krajina bez remízok a drobnejšieho delenia veľkoplošných parciel.
- chýbajúce ozelenenie areálov výroby a poľnohospodárskeho dvora v Žehre zvlášť citlivo vnímaného v kontakte s NKP kostolom sv. Ducha.

Koncept ÚPN-O Žehra Variant č. 1 Variant č. 2

rieši v oboch alternatívach koncepciu plôch verejnej zelene zhodným spôsobom.

- Zabezpečuje ochranu existujúcich plôch zelene od chránených parkov, aleji, plôch verejnej zelene v zastavanom území obce a na určených plochách sa navrhuje realizovať náhradnú výsadbu zelene v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny.

- Navrhuje zachovanie a udržiavanie brehových porastov, zalesnenie plôch nevhodných na poľnohospodárskej využitie.

- Cintorín v obci Žehra je situovaný v zastavanej časti obce. V jeho OP existuje veľký počet jestvujúcich rodinných domov. Časť z nich je umiestnená priamo pod svahom cintorína, čo nie je dobré.

Koncept ÚPN-O navrhuje rozšírenie cintorína s domom smútku mimo obytnú zástavbu v obci Žehra a navrhuje nový cintorín pre miestnu časť Dreveník.

..

Rekreácia, šport

Nulový variant (súčasný stav, bez ÚPN-O)

- chýbajú plochy športu v každej miestnej časti
- Sezónnosť turistickej návštevnosti územia vplyva aj na nedostatok stravovacích a ubytovacích kapacít v území.

Koncept ÚPN-O Žehra Variant č. 1 Variant č. 2

Koncept ÚPN-O má spoločné riešenie problematiky športu a rekreácie

- Každá miestna časť má vytvárané plošné podmienky pre rozvoj športu.
- ÚPN-O navrhuje obnoviť futbalové ihrisko s vyššími parametrami v Žehre a postupne dobudovať športové areály aj v Hodkovciach a na sídlisku Dreveník.

- Dobudovanie infraštruktúry pre rekreáciu, hlavne turistické a cyklistické trasy je potrebné udržiavať a dopĺňať potrebnou vybavenosťou ako sú prístrešky a pod.
- ÚPN-O navrhuje prehodnotiť možnosti využitia Csakyovského kaštieľa v Hodkovciach, kde je situovaný domov sociálnych služieb aj pre rozvoj cestovného ruchu

Záber poľnohospodárskej pôdy (PP)

Nulový variant (súčasný stav, bez ÚPN-O)

Ak by sa neusmerňovala výstavba územným plánom, nastala by anarchia v zástavbe tak ako ju môžeme vnímať v súčasnosti. Zástavba, hlavne v rómskom osídlení prebieha živelne, bez dodržania technických a hygienických predpisov. Koncept variantným spôsobom navrhuje zástavbu v prvom rade v zastavanom území obce a následne aj mimo zastavaného územia. Ekonomická racionalita zástavby ustupuje požiadavkám na ochranu prírody a pamiatkového fondu, ale aj napriek týmto obmedzeniam koncept ÚPN vytvára podmienky územného rozvoja všetkých miestnych častí s rešpektovaním ich špecifik.

Variant 1 navrhuje

Variant 1 zaberá celkom 7,5456 ha poľnohospodárskej pôdy z toho mimo zastavaného územia 5,7744 ha.

Variant 2 navrhuje

Variant 2 zaberá celkom 6,9913 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho 5,2201 ha mimo zastavaného územia.

Pri akceptácii týchto obmedzení výhodnejším variantom je variant 2, ktorý zamedzuje ďalšiu výstavbu v osade Dreveník- v kontakte so ŠPR Dreveník a uprednostňuje rozvoj zástavby východným smerom.

Záber lesnej pôdy

Potenciálne riziko nelegálneho výrubu lesa je tu vždy prítomné, avšak koncept ÚPN-O nenavrhuje žiadne aktivity vyžadujúce záber lesných pozemkov.

Dopravné riešenie

Nulový variant (súčasný stav, bez ÚPN-O)

Základný komunikačný systém v obci zostava zachovaný. Existujúce cesty II. a III. triedy a sieť miestnych komunikácií s výskytom dopravných závad, bez chodníkov je súčasťou realitou.

- nulovým variantom by zostali bodové závady naďalej neriešené,
- nevytvorili by sa predpoklady pre výstavbu peších komunikácií a samostatné pruhy pre autobusové zástavky.
- Stav cyklistických tras by zostal bez všeobecného záujmu o ich zdokonaľovanie a hlavne zabezpečenie ich bezpečnosti vo vzťahu k iným druhom dopravy.

Variant č. 1 Variant č. 2

V oboch variantoch sa uvažuje s rekonštrukciou miestnych obslužných komunikácií. Tiež sa navrhuje realizácia výstavby komunikácií v navrhovanej IBV a zriadenie samostatných zastavovacích pruhov autobusových liniek. Navrhuje sa vybudovanie chodníkov pre chodcov, dobudovanie parkovísk, vrátane nových plôch občianskej vybavenosti, podnikateľských aktivít a pod.

Zásobovanie pitnou vodou

Nulový variant (súčasný stav, bez ÚPN-O)

Obec má vybudovaný verejný vodovod až na miestnu časť osady Dreveník. Zásobovanie z individuálnych studní je rizikové vzhľadom na možnú kontamináciu. S ohľadom na populačný rast rómskeho obyvateľstva v lokalite Dreveník je nutné hľadať aj ďalšie zdroje pitnej vody. Koncept ÚPN-O navrhuje variantne riešenie.

Variant č. 1

Jedným variantom je napojenie Dobrej Vôle a sídliska Dreveník na vodné zdroje Spišských Vlách,

Variant č. 2

Druhým variantom je doplnenie vodných zdrojov v blízkosti spotreby t.j. v lokalite sídliska Dreveník. Tu už v nedávnej minulosti boli vykonané prieskumné vrty, avšak ich výsledky zatiaľ nie sú známe.

Tento variant riešenia sa javí ekonomickejši, bez sporných vzťahov dvoch obcí, ako je to v prípade napojenia na vodné zdroje Spišských Vlách. Pri porovnaní s nulovým variantom nie je možné v obci počítať s tak intenzívnym nárastom bytového fondu.

Kanalizácia a ČOV, dažďová kanalizácia

Nulový variant (súčasný stav, bez ÚPN-O)

Obec je bez verejnej kanalizácie a adekvátneho čistenia odpadových vôd v lokalitách sídliska Dreveník a miestnej časti Hodkovce. V samotnej obci Žehra nie je vybudovaná verejná kanalizácia ani ČOV

Nulovým variantom by sa stav podzemných vôd neustále zhoršoval, čo by ohrozovalo aj možné lokálne zdroje pitnej vody s priamym negatívnym dopadom na ľudské zdravie. Obec nemá vybudovanú ani dažďovú kanalizáciu.

Variant č. 1 Variant č. 2

Koncept ÚPN obce navrhuje vybudovanie nových ČOV v lokalite Dobrá Vôľa pre miestnu časť Dobrá Vôľa a sídlisko aj osada Dreveník s kapacitou 3 500EO.

Druhú ČOV s kapacitou 500 EO navrhuje južne od obce Žehra, do ktorej bude zaústená aj kanalizácia časti Hodkovce. Toto riešenie je bez alternatív a pre jednotlivé ČOV je už pripravovaná aj projektová dokumentácia.

Zásobovanie elektrickou energiou

Nulový variant (súčasný stav, bez ÚPN-O)

Napájanie samotného sídla je realizované 22 kV vzdušnou prípojkou prostredníctvom piatich 22/0,4 kV distribučných trafostaníc v správe VSE, zásobujúcich súčasnú bytovú, podnikateľskú aj občiansku zástavbu. Nainštalovaný transformačný výkon pre obec Žehra v súčasnosti je 1710 kVA.. Nerealizovaním zámerov konceptu ÚPN nie je možné zabezpečiť potreby rozvoja obce.

Variant č. 1 Variant č. 2

Vzhľadom na rozvojové potreby obce bude potrebné zvýšiť celkový príkon o 687 kVA s novou trafostanicou s min. výkonom 630 kVA.

Pre zabezpečenie súčasnej požadovanej potreby elektrickej energie a pre uvažovaný rozvoj sídla navrhujeme :

- rekonštruovať časť NN vedenia v obci (podľa predpokladov VSE, Východoslovenská energetika a.s. Košice)
- vybudovať vonkajšiu sekundárnu sieť káblovým vedením v zmysle urbanistického návrhu.

Zásobovanie zemným plynom

Nulový variant (súčasný stav, bez ÚPN-O)

Obec je plynofikovaná. Nulovým variantom by nevznikli predpoklady rozšírenia STL rozvodov plynu, čím by dopad na stav ovzdušia bol oveľa horší.

Variant č. 1 Variant č. 2

V oboch variantoch sa navrhuje rozšírenie plynovodnej siete na celé riešené územie v súlade s variantným riešením navrhovaných rozvojových plôch hlavne bývania v časti sídliska Dreveník.

Ochrana životného prostredia – zložky životného prostredia a rizikové faktory

Ovzdušie

Nulový variant (súčasný stav, bez ÚPN-O)

V obci sa nenachádzajú významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia, nachádzajú sa tu menšie prevádzky nevhodne umiestnené v rámci rodinných domov. Hlavným zdrojom znečistenia ovzdušia sú drobné zdroje vykurovania na tuhé palivá. Tento jav sa zvlášť prejavuje v osade Dreveník. Obec je plynofikovaná.

Variant č. 1 Variant č. 2

Koncept odporúča

- minimalizovať chov domácich hospodárskych zvierat v obytných zónach tak, aby svojim hlukom a zápachom neznehodnocovali bývanie na susedných pozemkoch
- Ďalej sa navrhujú lokality pre výrobné prevádzky mimo zastavané územie obce.
- Súbežne s výstavbou nových lokalít sa navrhuje rozšírenie plynovodnej siete na celé riešené územie

Voda

Nulový variant (súčasný stav, bez ÚPN-O)

Obec nemá vybudovanú kanalizáciu s čistením odpadových vôd ani dažďovú kanalizáciu. Čiastočne sú čistené odpadové vody od Hodkoviec a sídliska Dreveník.

Variant č. 1 Variant č. 2

Koncept ÚPN-O navrhuje nové ČOV tak v obci Žehra ako aj v lokalite Dobrá Vôľa. Podzemná voda individuálnych studní je z hľadiska povrchového znečistenia veľmi zraniteľná a na území obce vykazuje vysoké mikrobiologické znečistenie, resp. i znečistenie dusičnanmi. Obec ma však vybudovaný verejný vodovod a územný plán rieši aj spôsob získavania nových vodných zdrojov pre navrhované kapacity.

Obec nemá dostatočne zabezpečenú ochranu intravilánu pred zvýšenými prietokmi vody po privalových dažďoch.

Koncept ÚPN-O navrhuje úpravy vodných tokov Margecianka, Branisko a Žehrica s cieľom ochrániť zastavané územie pred Q_{100} ročnými vodami.

Horninové prostredie a pôda

Časť k.ú. je negatívne ovplyvnená reálnym výskytom alebo potenciálnym ohrozením geodynamickými javmi - zosuvmi. Koncept ÚPN - O v grafickej časti vyznačil dané územia. Tie sú však mimo navrhovaných rozvojových plôch. V týchto územiach sa navrhujú stabilizačné opatrenia.

Ochrana prírody

Nulový variant (súčasný stav, bez ÚPN-O)

V k.ú. obce sa nachádza v prvom stupni územnej ochrany v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny, nenachádzajú sa tu veľkoplošné a maloplošné chránené územia ani územia NATURA 2000. Sú tu identifikované prvky ÚSES v zmysle GNÚSES SR a RÚSES okresu Spišská Nová Ves. Nachádza sa tu niekoľko hodnotných biotopov.

Variant č. 1 Variant č. 2

Koncept ÚPN-O sa v oboch alternatívach rieši zástavbu v blízkosti chránených území, národnej prírodnej rezervácie Dreveník, ktorá je súčasťou SKUEV0105 Spišskopodhradské travertíny, ako aj od územia európskeho významu SKUEV0107 Jereňáš.

Odpady

Nulový variant (súčasný stav, bez ÚPN-O)

V obci nie je zberný dvor ani kompostovisko. Sporadicky v obci vznikajú nelegálne skládky.

Variant č. 1 Variant č. 2

Koncept ÚPN-O navrhuje v oboch variantoch tak kompostovisko aj Zberný dvor variantne buď pri ČOV pri Granč-Petrovciach, alebo pri hospodárskom dvore bývalého poľnohosp. družstva. Pre časť Dreveník je

navrhovaný samostatný zberný dvor pri ČOV. Pri porovnaní s nulovým variantom dochádza k zásadnej zmene pri likvidácii hlavne komunálneho odpadu. Navrhované riešenia sú zásadným kvalitatívnym posunom.

Hluk, doprava.

Zdrojom hluku je hlavne cestná II/524 v časti osídlenia Dreveník. Existujúca zástavba tak Dobrej Vôle ako aj osídlenia v lokalite Dreveník sú v bezprostrednom kontakte s touto komunikáciou, a tým aj dopady hluku a otrasov na obytnú zástavbu sú výrazne negatívne. Konceptne ÚPN VÚC Košický kraj rieši preložku tejto cesty do nového koridoru od Sp. Vlách do Sp. Podhradia popri trase železnice Sp. Vláchy - Sp. Podhradie. Tým by sa vlastne negatívne dopady tejto cesty výrazne utlmili. Nulovým variantom sa tento problém nerieši ba naopak dopady sú čoraz väčšie.

Žiarenie a fyzikálne polia

V k.ú. obce sú evidované lokality s nízkym až stredným stupňom radónového rizika. Podľa podkladov MŽP SR /stanovisko k Oznameniu k strategickému dokumentu ÚPN č. 3054/2016-7.3 40791/2016 zo dňa 20.7.2016/ sa tieto nachádzajú mimo zastavaného územia obce v lokalitách Hlinky na východnom okraji obce, západne od Hodkoviec nízke radónové nebezpečenie je evidované južne od starého mlyna pri Dobrej Vôli. /viď výkr. č. 3 / Možnosť kontaktu zo zástavbou je iba v lokalite Hlinky. Tu je potrebné posúdiť územie podľa zákona š. 355/2007 Z.z. a vyhl. MZ SR č. 528/2007 Z.z. Koncept ÚPN-O navrhuje rozvojové plochy bývania mimo evidované lokality.

Nulový variant

Nulový variant, ktorý by znamenal nespracovať územný plán obce, by predstavoval živelnosť zástavby v lokalite Dreveník a sídliska Dreveník, neriešili by sa problémy s odpadovými vodami, odpadmi ako aj samotnej občianskej vybavenosti. Dopady na životné prostredie by boli až dramatické. V tejto súvislosti je nutné pripomenúť, že mnohé dotačné stimuly sú viazané na platný územný plán, čím obec stráca aj túto tak významnú podporu. Mimo legislatívnych potrieb na spracovanie územného plánu práve tieto neriešené problémy územného rozvoja a otázok životného prostredia, ktoré sú definované v Zadaní územného plánu viedli k spracovaniu územného plánu. Koncept ÚPN-O rieši tieto základné potreby obce. Nespracovanie územného plánu má nesporné priamy negatívny vplyv na stav životného prostredia v obce a jeho hospodársky a sociálny rast.

Varianta č. 1 a č. 2 Konceptu ÚPN-O Žehra

Koncept územného plánu obce naplňuje požiadavky definované v Zadaní územného plánu v oboch variantoch. Obmedzenia územného rozvoja plynúce z ochrany prírody a pamiatkovej ochrany územia v rámci UNESCO výrazným spôsobom zasiahli do organizácie územia. Zachovanie pôvodných urbanistických štruktúr v obci Žehra a miestnej časti Hodkovce v kontexte krajinných dominánt Spišského hradu a kostol sv. Ducha sú základom urbanistickej koncepcie.

Z hľadiska celkového splnenia požiadaviek zadania a urbanistickej koncepcie sa všeobecne (a najmä z hľadiska hodnotenia vplyvov na životné prostredie) preferuje rozvojový variant č.2, ktorý predstavuje optimalizované riešenie z hľadiska dlhodobej perspektívy rozvoja obce v štádiu územného plánu obce.

Rozvojový variant podľa alternatívy č. 1 i alternatívy č. 2 je navrhovaný s ohľadom na :

- rozvoj plôch bytovej výstavby v počte bytových jednotiek pre celé výhľadové obdobie
- návrh plôch pre podnikateľské aktivity aj reštrukturalizáciou nadmerných plôch hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov
- dobudovanie chýbajúcej občianskej a technickej vybavenosti
- zrekonštruovanie a prestavbu obytných území so schátralými budovami
- rozšírenie systému separovaného zberu komunálneho odpadu

- návrh plôch pre rozvoj rekreácie a dobudovanie športových areálov
- zvýšenie ekologickej stability riešeného územia
- zachovanie a zveľadenie kultúrneho a archeologického dedičstva obce
- skoordinovalie všetkých rozvojových zámerov s princípom trvalo udržateľného rozvoja obce.

Z pohľadu vplyvov konceptu riešenia ÚPN-O na životné prostredie je možné na základe porovnania variantov č. 1 a č. 2 vnímať základné rozdiely v situovaní rozvojových plôch bývania. Základným dokumentom kladúcim požiadavky na riešenie potrieb obce v územnom pláne je schválené Zadanie územného plánu obce.

Z pohľadu návrhu funkčných plôch pre rozvoj bývania, pre vytváranie podmienok na budovanie príslušnej technickej infraštruktúry, pri rešpektovaní ochrany ekologickej stability a ochrany krajiny, s elimináciou negatívnych vplyvov na obytné prostredie a okolitú krajinu.

V komplexnom pohľade sa javí výhodnejší variant č. 2 ďalší postup spracovania ÚPN-O odvíjať od alternatívy č. 2 po zapracovaní vznesených pripomienok z prerokovania konceptu riešenia a z výsledkov posúdenia vplyvov ÚPD na životné prostredie a zdravie.

Koncept ÚPN-O navrhuje riešenia vodovodu, odkanalizovania a ČOV, hlavného zberného dvora odpadov a kompostoviska na území obce. Tu je potrebné zväžiť výber variantného riešenia s ohľadom pragmatické, ekonomické a iné, ktoré podporujú čo najrýchlejšiu realizovateľnosť daných stavieb. Tu je jasné, že tieto riešenia sú nepochybne prínosom pre skvalitnenie životného prostredia bez ohľadu na variantnosť riešenia.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Boli použité štandardné metódy v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie, opierajúce sa primárne o zásady vyplývajúce so zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. S tým, že pri hodnotení územnoplánovacej dokumentácie nie je možné podchytiť všetky negatívne vplyvy na životné prostredie, a to hlavne preto, lebo cieľom tejto dokumentácie na lokálnej úrovni je určiť hlavne rámec priestorového usporiadania a funkčného využívania plôch v oblasti bývania, občianskej vybavenosti, obchodných a výrobných prevádzok, technickej vybavenosti, rekreácie na území obce Žehra. Konkrétne investičné zámery v súčasnosti nie sú totiž známe a v tomto štádiu nie sú ani známe stanoviská dotknutých orgánov a organizácií, ktoré vstúpia do konania v čase povoľovania jednotlivých stavieb a investícií. Riešenie územného plánu vychádza z prieskumov a rozborov a krajinnokoekologického plánu pre riešenie ÚPD, ktorým sa analyzoval stav životného prostredia, problematika ochrany prírody a tvorby krajiny a dopĺňa územný systém ekologickej stability regionálneho významu o miestne prvky ÚSES.

V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie boli použité dostupné informácie o území, publikované napr. na internetových portáloch (Katasterportal, Enviroportal, Pôdny portál, ŠÚSR, SHMÚ a pod.).

Hodnotenie vychádzalo tiež z podkladov spracovaných na rôznych úrovniach (národnej, regionálnej, lokálnej), projektové a iné dokumentácie týkajúce sa riešeného územia.

Územný plán obce nemá priamy vplyv na životné prostredie, ale naopak – vytvára predpoklady na harmonizovaný rozvoj územia, ktorý je založený na princípe trvale udržateľného rozvoja a princípoch udržania a skvalitňovania životného prostredia. Dá sa predpokladať, že realizáciou zámerov stanovených územným plánom dôjde k výraznému zlepšeniu stavu životného prostredia.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Územný plán obce Žehra rieši územie s mimoriadnou kumuláciou prírodných a kultúrnych hodnôt. Z toho plynú rozsiahle obmedzenia vo využívaní územia. Najproblemovjšou časťou celého územného plánu je rómska osada a sídlisko Dreveník kde žije cca 1 850 obyvateľov bez primeraného občianskeho a technického vybavenia. Sídlisko Dreveník leží na hraniciach katastrov obce Žehra, miest Spišské Vlchy a Spišské Podhradie, na ktorom leží aj časť sídliska Dreveník. Zároveň aktívne prerastá osídlenie do miestnej časti Spišských Vlách - Dobrej Vôle. Z dôvodu priestorových obmedzení pre rozvoj sídliska Dreveník, ako je vedenie VTL plynu, vodné toky, blízkosť prírodných rezervácií bolo dohodnuté medzi mestom Spišské Vlchy a obcou Žehra, že ČOV pre sídlisko Dreveník sa postaví na území Spišských Vlách s kapacitou aj pre miestnu časť Dobrá Vôľa. Tento zámer bol premietnutý do aj do ZaD ÚPN Spišských Vlách, ktorý však ešte nie je schválený. Až schválenie ZaD ÚPN Spišských Vlách bude daný súhlas na takéto riešenie, čo je v súčasnosti ešte určitá neistota.

Určitou neistotou je aj fakt, že v štádiu územného plánu je posudzovanie jednotlivých činností vplyvu na životné prostredie iba predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi.

Pokiaľ sú aj isté neurčitosti ako sú finančná náročnosť zámerov, časové faktory realizácie, nie sú zásadného charakteru, resp. všeobecne nevybočujú z miery neurčitosti vzťahujúcej sa na väčšinu rozvojových (plánovaných, prognózovaných) procesov. Všetky podstatné okolnosti pre posúdenie Konceptu územného plánu obce Žehra boli v správe o hodnotení vplyvu na životné prostredie zohľadňované.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Pri spracovávaní správy o hodnotení bola pozornosť venovaná špecifickým požiadavkám hodnotenia vplyvov na životné prostredie stanoveným Rozsahom hodnotenia Okresného úradu Spišská Nová Ves, odbor starostlivosti o životné prostredie, určeným podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov pre hodnotenie vplyvov strategického dokumentu „Územný plán obce Žehra“ na životné prostredie – stanovisko č. OÚ-SN-OSŽP-2016/012751-r-h zo dňa 21. 12. 2016. V nasledujúcom texte uvádzame prehľad týchto špecifických požiadaviek.

- 2.2.1.** Vymedziť dotknuté územie s platným stupňom územnej ochrany v jednotlivých chránených územiach v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, ktoré zasahujú do katastra obce, na základe dôsledného určenia predpokladaných vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie.
- 2.2.2.** V návrhu územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať zásady všeobecnej ochrany prírody a krajiny podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, aby nedochádzalo k zbytočnej fragmentácii a ničeniu biotopov európskeho a národného významu a biotopov chránených druhov rastlín a živočíchov; zachovať a zveľadiť vhodným spôsobom všetky regionálne a lokálne prvky systému ekologickej stability a presadzovať v nich záujmy ochrany prírody a krajiny; pri budovaní nových a rekonštrukcii existujúcich 22kv elektrických vedení uprednostniť uloženie nových vodičov pod povrch zeme.
- 2.2.3.** Pri tvorbe územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť a rešpektovať schválený Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Spišská Nová Ves.

Koncept ÚPN-O v grafickej časti vymedzuje jednotlivé územia s platným stupňom územnej ochrany v zmysle zák. č. 543/2002 Z.z. s ich popisom v textovej časti. V koncepte je rešpektovaný regionálny ÚSES okresu Spišská Nová Ves v plnej miere.

Záver

Možno konštatovať, že dané body sú splnené.

2.2.4. Prehodnotiť plochy bývania v zastavanom území a navrhnúť rozvojové plochy bývania v čo možno najväčšej vzdialenosti od národnej prírodnej rezervácie Dreveník, ktorá je súčasťou SKUEV0105 Spišskopodhradské travertíny, ako aj od územia európskeho významu SKUEV0107 Jereňáš.

Záver

Táto požiadavka nie je akceptovaná v plnom rozsahu, nakoľko existujúca zástavba bytových domov na sídlisku Dreveník a domy v osade Dreveník, predstavujú bývanie pre cca 1830 obyvateľov a nie je v ekonomických možnostiach obce, taký objem zástavby presunúť do inej lokality, najmä pri tak obmedzených možnostiach z titulu ochrany prírody a kultúrnych pamiatok.

2.2.5. Navrhnúť regulatívy zástavby pre existujúcu aj navrhovanú zástavbu spolu s vyhodnotením vplyvov plánovaných rozvojových zámerov na jestvujúce chránené územia národnej aj európskej sústavy chránených území a plochy biotopov národného a európskeho významu.

2.2.6. Vzhľadom na kvalitu prírodného prostredia a výskyt biotopov v daných územiach zachovať ich prírodný charakter a zadefinovať záväzné regulatívy vzhľadom k obmedzeniam vyplývajúcich z ochrany prírody a krajiny predmetných území.

Požiadavky sú riešené v koncepte ÚPN. Príslušné regulatívy stanovujú pre jednotlivé funkčné plochy limity využitia územia.

Záver požiadavka je splnená

2.2.7. Z vodohospodárskeho hľadiska v území dbať na to, aby bola dôsledne zabezpečená ochrana podzemných vôd, hlavne zamedzením úniku nebezpečných látok do pôdy, do podzemných a povrchových vôd v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov.

Koncept ÚPN ako strategický dokument môže iba jemu vlastnými prostriedkami zabezpečiť ochranu podzemných vôd v zmysle zák. č. 364/2004 z.z.

Záver požiadavka splnená iba čiastočne.

2.2.8. Z hľadiska odpadového hospodárstva definovať možnosti sanácie zdevastovaných plôch bývania (rómska osada Dreveník).

Koncept ÚPN navrhuje totálnu prestavbu osady Dreveník a v rámci tejto prestavby bude riešený aj problém odpadov.

Záver požiadavka splnená čiastočne

2.2.9. Z hľadiska ochrany ovzdušia pre zásobovanie zemným plánom navrhnúť rozvodnú plynovodnú sieť v úrovni STL a NTL príslušnej tlakovej hladiny pre navrhované funkčné plochy vo väzbe na existujúcu a plynovodnú sieť; ďalej navrhnúť rekonštrukciu plynovodnej siete, ktorá je v nevyhovujúcom stave.

Koncept ÚPN navrhuje rozšírenie rozvodov zemného plynu podľa požiadaviek územného rozvoja obce.

Záver požiadavka splnená

2.2.10. Riešiť, aby fyzické osoby – podnikatelia a právnické osoby, ktoré používajú alebo prevádzkujú zdroje hluku, infrazvuku alebo vibrácií zabezpečili, aby expozícia obyvateľov bola čo najnižšia a neprekročila prípustné hodnoty pre deň, večer a noc

v zmysle ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (plánované prevádzky – drevovýroba a pod.).

Koncept ÚPN navrhuje rozvoj výroby mimo plôch bývania, čím sa zabezpečí aj eliminácia dopadov hluku na zdravie človeka.

Záver požiadavka splnená

2.2.11. Riešiť dopravu obce, aby dopravným hlukom bol znehodnotený minimálny rozsah obytného územia a robiť všetky opatrenia na znižovanie dopravného hluku.

2.2.12. Riešiť dopravu v blízkosti školských zariadení s ohľadom na pohyb detí a tým zvýšené riziko dopravných nehôd (bezpečný prístup automobilov k školským zariadeniam, bezpečnostné zóny pred školskými zariadeniami, bezpečnosť na prechodoch cez komunikácie).

V návrhu je riešený systém peších chodníkov a samostatných odstavných pruhov pre autobusové zástavky. Ostatná nadradená doprava ciest II.a III. triedy je v kompetencii ÚPN VÚC.

Záver požiadavka čiastočne splnená

2.2.13. Stanoviť regulatívy pre chov domácich hospodárskych zvierat najmä z hľadiska podnikateľských aktivít samostatne hospodáriacich roľníkov hlavne v obytných zónach.

V záväzných regulatívoch ÚPN stanovuje všeobecné podmienky chovu domácich zvierat. Podrobne to môže riešiť obec formou VZN.

Záver požiadavka čiastočne splnená

2.2.14. Vyčleniť lokality na umiestnenie výroby a drobného podnikania, podrobne špecifikovať podnikateľské aktivity, ktoré bude možné umiestniť v obytnej zóne (drevovýroba, doprava, chov dobytká, chovateľské stanice hydiny a psov a pod.).

2.2.15. Riešiť výstavbu nových objektov, zariadení, areálov a rekonštrukciu starých tak, aby ich prevádzkou nebola zhoršená kvalita životného prostredia a zdravia obyvateľov obce.

Požiadavky z bodov 2.2.14 - 15 sú smerované na vymedzenie plôch výroby tak aby neznehodnocovali kvalitu ŽP. to sú svojou podstatou totožné požiadavky ako 2.2.10

Záver požiadavka čiastočne splnená

2.2.16. Vyčleniť a definovať ochranné pásma, ako obmedzujúce a limitujúce faktory, ktoré sa nachádzajú v riešenom území.

ÚPN definuje všetky ochranné pásma v území tak v textovej časti ako aj v záväzných regulatívoch.

Záver požiadavka čiastočne splnená

2.2.17. V územnoplánovacej dokumentácii zohľadniť a zapracovať požiadavky súvisiace s ochranou a dobývaním výhradného ložiska travertínu v chránenom ložiskovom území (CHLÚ) a dobývacom priestore (DP) „Žehra“, výsledky geologických prác, konkrétne inžinierskogeologického prieskumu; zaevidovať staré banské diela, skládky odpadov, zaregistrovať svahové deformácie s rôznym stupňom aktivity, hranice týchto území vyznačiť v grafickej časti dokumentácie; posúdiť vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov a s výskytom stredného radónového rizika, vymedzené ako riziká, ktoré obmedzujú ďalšie využitie územia. Mapa v M 1 : 25 000 s vyznačením DP, starých banských diel, skládok odpadov a zosuvných území a radónového rizika je prílohou stanoviska Ministerstva ŽP SR, odboru štátnej geologickej správy zo dňa 08. 12.2016.

ÚPN v grafickej časti vyznačuje všetky CHLÚ a DP ako aj zosuvné územia a územia s radónovým rizikom. Zásadné obmedzenia sú premietnuté aj do záväznej časti ÚPN.

Záver požiadavka čiastočne splnená

2.2.18. Pre riešené k. ú. obce Žehra spracovať záber PP ako aj dopad, vplyv navrhovanej činnosti na poľnohospodársku pôdu, uviesť údaje o najkvalitnejšej chránenej PP a vyhodnotiť dôsledky pre PP pre každú alternatívu v zmysle ustanovení zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia v znení neskorších predpisov a NV SR č. 58/2013 Z. z.

2.2.19. Vyhodnotiť záber a zásady ochrany lesných pozemkov a ochranného pásma lesa v územnoplánovacej dokumentácii; v prípade záberu lesných pozemkov bude obsahom ÚPD samostatná príloha; osobitné povinnosti pri územnoplánovacej činnosti vo vzťahu k lesnému hospodárstvu upravuje § 6 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

Súčasťou konceptu ÚPN je aj samostatná príloha venovaná záberom poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely. Tá je spracovaná pre oba Varianty riešenia. Zábery lesných pozemkov nie sú navrhované.

Záver požiadavka splnená

2.2.20. S ohľadom na kultúrne a kultúrno-historické hodnoty posudzovaného územia Žehra, ktoré je súčasťou lokality „Spišský hrad a pamiatky okolia“, zapísanej v Zozname svetového dedičstva UNESCO, rozpracovať všetky požiadavky uplatnené dotknutým orgánom na úseku ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk v záväznom stanovisku č. KPUKE-2016/15545-3/58509/KI,HT,SO zo dňa 01.08.2016 k návrhu Zadania ÚPN obce Žehra a v stanovisku č. KPUKE-2016/23736-3/94758/KI,HT,SO zo dňa 02.12.2016 k oznámeniu o strategickom dokumente a z ďalších dokumentov, zaoberajúcich sa dotknutou lokalitou Svetového kultúrneho dedičstva UNESCO – Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia, najmä s dôrazom na tieto **rozbory** :

A. Archívne zhodnotenie (formou archívneho prieskumu) evidovaných archeologických nálezov a nálezísk a vyhodnotenie potenciálu ďalších (zatiaľ neobjavených) archeologických lokalít v TÝCH polohách v katastri obce, ktoré budú eventuálne (v konceptoch ÚPD) dotknuté novou zástavbou a inou stavebnou činnosťou, a ktoré vypracuje oprávnená právnická osoba na vykonávanie archeologických výskumov. Archívne zhodnotenie bude obsahovať o. i. aj kópie archivovaných nálezových správ a fotografickú dokumentáciu deponovaných evidovaných nálezov.

Tieto požiadavky sú nad rámec ÚPD a môžu byť uplatnené v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie činností v dotknutých lokalitách.

Záver požiadavka čiastočne splnená

B. Grafický rozbor urbanisticko-historických hodnôt a väzieb na území obce – teda vypracovanie prehľadnej mapy urbanisticko-historických hodnôt a ich vzájomných súvislostí.

V štádiu prieskumov a rozborov pre územný plán bol vykonaný prieskum urbanistických štruktúr, ktorý sa do návrhovej časti územného plánu a jeho etapy konceptu už premieta iba v rozsahu požadovanom legislatívou pre spracovanie ÚPD.

Záver požiadavka čiastočne splnená

- C. Grafická identifikácia vyhlásených nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok na území obce a vyznačenie chránených pohľadov na území ochranného pásma „Spišského hradu a pamiatok okolia“ v katastri obce, ktoré sú sledované v rámci úradného fotomonitoringu lokality UNESCO, vykonávaného dotknutým orgánom (viď príloha 2.) – na mape podľa bodu B.
- D. Inventarizácia identifikovaných historických objektov a navrhovaných pamätihodností na území obce a ich grafické vyznačenie na mape podľa bodu B, a to najmä podľa publikácie: A. Klingová, P. Kling: *Veľké malé pamätihodnosti, Pamätihodnosti v lokalite zapísanej v Zozname svetového dedičstva UNESCO – Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia – a v ochrannom pásme tejto lokality*, str. 280-317.
- E. Rozbor a inventarizácia drevín (pasport zelene) vrátane historickej zelene – zeleň západne od areálu kaštieľa v Hodkovciach, jestvujúce a zaniknuté stromové prícestné aleje, ich pôvodné a súčasné druhové zloženie, zhodnotenie súčasného stavu a významu prirodzenej brehovej vegetácie pri vodných tokoch. Grafické vyznačenie historickej komponovanej a autentickej (prirodzenej, autochtónnej) zelene na mape vykonať podľa bodu B. Pri inventarizácii drevín určiť rizikové stromy na okamžitý výrub, stromy s krátkodobou perspektívou, stromy, ktoré je potrebné odborne ošetriť, a stromy s dlhodobou perspektívou, ktoré je potrebné zachovať – a to v zásade na celej ploche katastra - s výnimkou parku kaštieľa v Hodkovciach a mimo lesných pozemkov. Stromy je potrebné označiť inventarizačným štítkom a podľa inventarizácie realizovať ich ošetrovanie, resp. výrub. Inventarizáciu drevín má vykonávať odborne spôsobilá osoba v súlade s STN 837010 (Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie), napríklad certifikovaní/ akreditovaní arboristi ISA Slovensko (zoznam členov je uvedený aj na internetovej stránke: www.isa-arbor.sk).

Mapa archeologických lokalít v katastri obce Žehra, spravovaný AÚ SAV Nitra, prac. Spišská Nová Ves v r. 2016, autor: PhDr. Marián Soják, PhD, označená ako príloha 1.; mapa chránených pohľadov na území ochranného pásma „Spišského hradu a pamiatok okolia“ sledovaných v rámci úradného fotomonitoringu lokality UNESCO, spracovaný Krajským pamiatkovým úradom Košice, v novembri 2012, označená ako príloha 2.; a kópia správy: *ZÁVERY z pracovného semináru Monitoring a manažment svetového kultúrneho dedičstva (22.-23.11.2016, Ružomberok, Biely potok)*, označená ako príloha 3. je súčasťou citovaného stanoviska Krajského pamiatkového úradu Košice.

Záver požiadavka čiastočne splnená

2.2.21. V územnoplánovacej dokumentácii adekvátne vyznačiť národné kultúrne pamiatky, hranicu ochranného pásma lokality, objekty navrhované na vyhlásenie za národné kultúrne pamiatky a objekty dotvárajúce prostredie (pamätihodnosti).

V koncepte územného plánu sú v grafickej časti /výkr. č.3/ vyznačené požadované skutočnosti

Záver požiadavka čiastočne splnená

2.2.22. V záväznej časti navrhnuť regulatívy existujúcej a navrhovanej zástavby, a to s ohľadom na dominantné pôsobenie kostola sv. Ducha a ostatných kultúrnych pamiatok, s ohľadom na chránené pohľady v území ochranného pásma, a v súlade a nadväznosti na historické urbanistické štruktúry, a to pri zohľadnení miestnej stavebnej tradície najmä z hľadiska výšky zástavby, max. zastavanosti pozemkov, max. zastavanej plochy objektov, tvaru striech, atď.

Záväzná časť územného plánu má stanovené potrebné regulatívy pre jednotlivé funkčné plochy.

Záver požiadavka splnená

2.2.23. V rámci tvorby územného plánu obce vyhodnotiť návrh obchvatu cesty spájajúcej cesty II/547 a I/18 podľa schváleného územného plánu VÚC KSK, z hľadiska jej trasovania východne od kostola sv. Ducha v Žehre, ktorá môže negatívne ovplyvniť zachovanie kultúrno-historických hodnôt a ich prezentáciu v krajine.

V rámci tvorby územného plánu obce vyhodnotiť návrh obchvatu cesty spájajúcej cesty II/547 a I/18 podľa schváleného územného plánu VÚC KSK, z hľadiska jej trasovania východne od kostola sv. Ducha v Žehre, ktorá môže negatívne ovplyvniť zachovanie kultúrno-historických hodnôt a ich prezentáciu v krajine. Navrhovaný obchvat nie je záväzný a v ÚPN VÚC Prešovského kraja je riešený východným okrajom mesta Spišské Podhradie.

Záver požiadavka splnená

Požadovaná miera podrobnosti spracovania nezodpovedá spracovaniu STRATEGICKÉHO DOKUMENTU, čo je Územný plán obce - koncept.

Koncept územného plánu obce Žehra je spracovaný v zmysle stavebného zákona č. 50/1976 Z.z. v znení neskorších predpisov a vyhl. č. 55/ 2001 o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Koncept územného plánu v podstatnej miere naplňa požiadavky krajského pamiatkového úradu v Košiciach definované v ich predošlých stanoviskách. Nenaplňa v plnej miere požiadavky definované Okresným úradom ŽP v rozsahu hodnotenia pod bodom 2.2.20 odstavec A - E týkajúcich sa požiadaviek KPU v Košiciach.

2.2.24. Stavby, činnosti a zariadenia, ktoré budú spĺňať kritéria pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa prílohy č. 8 zákona je potrebné posúdiť podľa tohto zákona.

Koncept ÚPN-O navrhuje tieto činnosti potrebné posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z., prílohy č. 8 (podľa kapacity stavieb):

- Ochranné hrádze vodných tokov Branisko a Margecianka v lokalite sídliska Dreveník
- Stavby, ktoré sú súčasťou riešenia konceptu ÚPN-O podliehajúce podmienenému posúdeniu podľa zákona č. 24/2006 Z. z., prílohy č. 8 (podľa kapacity stavieb):
- Zberný dvor odpadov
- Územné plány zón minimálne urbanistické štúdie, ktoré nahrádzajú územné rozhodnutie pre vybrané činnosti
- Rozšírenie a nová lokalita cintorína
- Kanalizačná sieť a nová ČOV
- Vrt na zásobovanie pitnou vodou.

Záver: uvedená požiadavka podľa daného bodu je splnená.

Koncept ÚPN-O Žehra mimo týchto požiadaviek posudzuje aj

- vhodnosti a podmienok stavebného využitia (územie s výskytom stredného až nízkeho radónového rizika, územie s výskytom environmentálnej záťaže s vysokou prioritou riešenia, územie s výskytom potenciálnych, stabilizovaných a aktívnych zosuvov)

Podľa získaných podkladov sú v koncepte ÚPN-O zapracované aj plochy možných rizík a možno teda konštatovať:

- že k. ú. obec Žehra spadá prevažne do kategórie stredného alebo nízkeho radónového rizika. Plochy potencionalneho rizika sú vykreslené v grafickej časti konceptu výkr. č. 3. Návrhové plochy zástavby sú mimo území možných rizík, avšak lokalita Hlinky na východnom okraji obce Žehra môže okrajovo zasahovať do územia so strednou úrovňou radónového rizika. V prípadoch, ak bude po premeraní konkrétneho stavebného pozemku, najmä u stavieb citlivých na radónové riziko, tento stupeň rizika potvrdený, je stanovené príslušné opatrenie v návrhu záväzných regulatívov územného rozvoja ÚPN-O / 1.4.3/

- Územia s možným výskytom potenciálnych, stabilizovaných a aktívnych zosuvov sú v koncepte ÚPN-O graficky identifikované a nie je navrhované ich stavebné či iné funkčné využitie pre rozvojové zámery v riešenom území;

Záver: Podstatná časť špecifických požiadaviek je splnená.

Požiadavka z bodu 2.2.25 V bode VIII. Správy o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie okrem všeobecného záverečného zhrnutia písomne a v prehľadnej forme vyhodnotiť splnenie alebo nesplnenie (v prípade nesplnenia zdôvodniť) jednotlivých bodov tohto rozsahu hodnotenia pre posudzovanie strategického dokumentu.

Po zhodnotení stanovísk orgánov a organizácií k Oznámeniu o strategickom dokumente Územný plán obce Žehra boli premietnuté do "Rozsahu hodnotenia - Všeobecných podmienok" z hľadiska splnenia/nesplnenia v nich uvedených pripomienok bolo zistené nesplnenie resp. čiastkové splnenie nižšie uvedených pripomienok:

Organizácia	Pripomienka	Koncept ÚPN-O Žehra	Správa o hodnotení strategického dokumentu
Okresný úrad Sp. Nová Ves Odbor starostlivosti o životné prostredie OU-SN-OSZP-2016/012751-r.h	Rozsah hodnotenia /v Špecifických pripomienkach premietnuté pripomienky jednotlivých organizácií/	Požiadavky OÚ ŽP splnené čiastočne	Spresnenie zapracované do správy - k jednotlivým bodom podľa požiadaviek jednotlivých orgánov a organizácií
	Body 2.2.1 - 2.2.9 rozsahu hodnotenia	Splnené čiastočne	Spresnenie zapracované do správy Ekonomická situácia obce neumožňuje premiestniť celé osídlenie v lokalite osada a sídlisko Dreveník z blízkosti NPR Dreveník a od územia európskeho významu SKUEV0107 Jereňáš.
	Body 2.2.10 - 2.2.15 rozsahu hodnotenia	Splnené čiastočne	Spresnenie zapracované do správy
Krajský pamiatkový úrad Košice č. KPUKE-2016/23736-3/94758/KI,HT,SO zo dňa 02.12.2016	Body 2.2.20 - 2.2.23 rozsahu hodnotenia	Splnené čiastočne	Spresnenie zapracované do správy Podrobnosť spracovania ÚPN-O neumožňuje zapracovať všetky požiadavky

Na záver možno konštatovať, že Koncept Územného plánu obce Žehra aj napriek veľmi zložitým podmienkam preberá hlavné zásady územného rozvoja nadradenej územnoplánovacej dokumentácie ÚPN VÚC Košického kraja v znení neskorších zmien a doplnkov. Koncept ÚPN.O Žehra pri akceptácii obmedzení plynúcich z ochrany územia v rámci UNESCO Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia ako aj mimoriadnej kumulácie prírodných hodnôt, harmonizuje rôznorodé záujmy v území, navrhuje opatrenia na zmieranie negatívnych dopadov existujúcich funkčných anomálií a navrhuje nové rozvojové plochy s cieľom zachovať a vylepšovať kvalitu životného prostredia.

Napriek tomu, že správa o hodnotení vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie v niektorých pasážach a v niektorých záveroch poukazuje na isté problémy pri riešení navrhovaných zámerov v území a ich dopadov na životné prostredie v zmysle všeobecného zhrnutia v predchádzajúcom odseku možno konštatovať, že tieto vyplývajú najmä z toho, že :

- koncept je spracovaný alternatívne a bez jednoznačného odporúčania výhodnejšieho riešenia. (varianty, umiestnenia obytnej zástavby v lokalite Dreveník, variant pre zdroje vody a pod.) nie je dosť dobre možné adekvátne zosúladiť ostatné nadväzujúce javy vo všetkých potrebných, najmä environmentálnych súvislostiach. To bude možné až po prerokovaní konceptu so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami a tiež verejnosťou.
- Úzke vzájomné väzby v lokalite Dreveník a Dobrá Vôľa v kontaktnom území troch obcí - Žehra, Spišské Vlchy a Spišské Podhradie vnáša do riešenia určitú neistotu návrhu, nakoľko bude predmetom vzájomného posúdenia všetkých troch obcí.
- Koncept s ohľadom na dlhodobé neriešené problémy obce najmä v oblasti chýbajúcej občianskej a technickej vybavenosti, nerieši ekonomické možnosti obce a z toho plynúce časové horizonty ich realizácie , čo spôsobuje určitú neistotu v napĺňaní zámerov územného plánu.

ÚPN-O Žehra napriek uvedeným problémom, vytvára perspektívne rámce pre realizáciu zámerov a aj z environmentálneho hľadiska je adekvátnym podkladom pre prerokovanie konceptu. Na základe výsledkov prerokovania konceptu s orgánmi štátnej a verejnej správy a ostatnými dotknutými inštitúciami bude možné v štádiu návrhu územného plánu eliminovať uvedené environmentálne problémové časti riešenia.

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Spracovateľ správy: Ing. arch. Ján Pastiran, Letná 49, 052 01 Spišská Nová Ves

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

Obecná úroveň:

- Program rozvoja obce Žehra Schválený PHSR Obce Žehra na roky 2017-2023 zo dňa 24.02.2017 uznesením č. OZ-1-17-B-6
- *Vypracovaná projektová dokumentácia "Kanalizácia a ČOV 2500 EO a 500 EO v obci Žehra"* Vypracoval 08/2017, Ing. Miroslav Remiš, Aquabest s.r.o., Brodno č. 10,

Regionálna úroveň:

- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Spišská Nová Ves. Ekoland, s.r.o., Prešov, 1994
- Aktualizácia Plánu rozvoja verejných vodovodov pre územie Košického kraja. MŽP Bratislava, Okresný úrad Košice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, 2013

- Aktualizácia Plánu rozvoja verejných kanalizácií pre územie Košického kraja. MŽP Bratislava, Okresný úrad Košice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, 2013
- ÚPN VÚC Košický samosprávny kraj, ZaD rok 2017

Celoslovenská úroveň:

- Správa o kvalite ovzdušia a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v SR v rokoch 2010-2014. SHMÚ Bratislava, Ministerstvo životného prostredia SR
- Hodnotenie kvality ovzdušia v Slovenskej republike - 2014. SHMÚ Bratislava, 2015
- Vodný plán Slovenska, Ministerstvo životného prostredia SR, november 2009
- Spracovanie údajov z monitorovania kvality povrchovej vody za rok 2014, Príloha 4
- Zoznam ukazovateľov nespĺňajúcich všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody podľa Prílohy č.1 k NV č. 269/2010 Z. z. v znení NV č. 398/2012 Z. z.. SHMÚ Bratislava, 2015
- Celkové hodnotenie kvality podzemných vôd na Slovensku v roku 2014. SHMÚ Bratislava, 2015

Ďalšie informačné zdroje:

- Atlas krajiny SR, 2002
- Informačný systém environmentálnych záťaží, SAŽP Banská Bystrica,
- Environmentálna regionalizácia Slovenskej republiky. SAŽP CER Košice, 2010
- www.enviroportal.sk
- www.podnemapy.sk (Mapový portál Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy Bratislava)
- www.geology.sk (Mapový portál, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava)
- www.beiss.sk (Bazálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska, SAŽP Banská Bystrica)
- platná legislatíva

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom a pečiatkou oprávneného zástupcu navrhovateľa

Žehra, február 2018 ..... Ivan Mižigar, starosta obce